

ŠIBENSKI LIST

GLASILO SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA OPĆINE ŠIBENIK

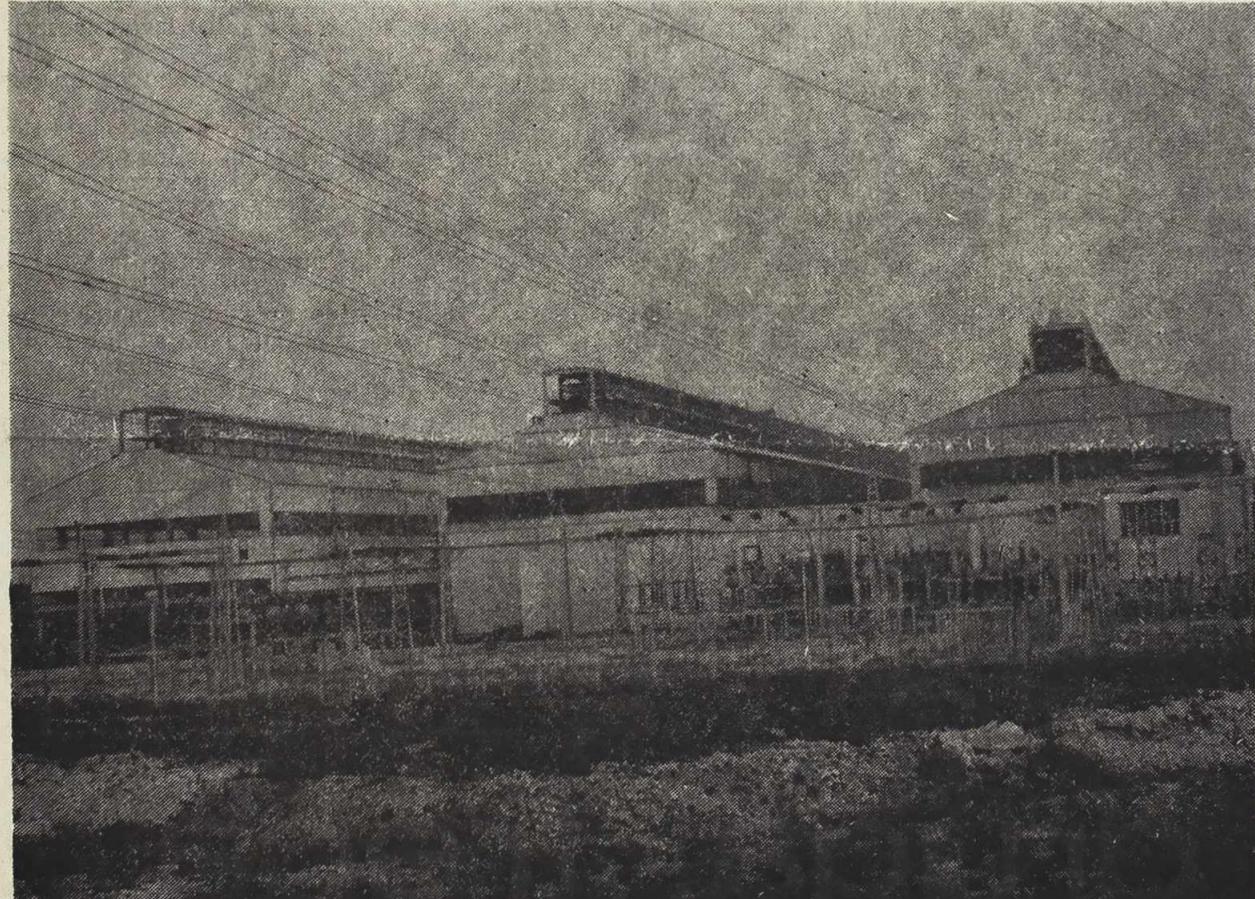
GOD. XXI
BROJ 995IZDAVAČ: INFORMATIVNI CENTAR
ŠIBENIK, 21. kolovoza 1982.CIJENA
7 DIN**TRIBUNJ**

Spomen-ploča istaknutom umjetniku

U nedjelju, 22. kolovoza bit će otkrivena spomen-ploča Vjekoslavu Afriću, poznatom filmskom i kazališnom režiseru, prvoborecu, dugogodišnjem sindikalnom aktivistu i nosiocu nagrade AVNOJ-a. Ploču, koja je postavljena na obiteljskoj kući u Tribu-

nju u kojoj je pokojni Afrić proveo zadnje godine života, otkrit će član Predsjedništva Saveznog vijeća sindikata Jugoslavije MIKA SPILJAK, koji će ujedno govoriti o revolucionarnom putu priznatog kulturnog i društveno-političkog radnika.

Uz odobrenje nadležnog organa Skupštine općine Šibenik, inicijativu za postavljanje spomen-ploče Vjekoslavu Afriću dalo je Vijeće Saveza sindikata Jugoslavije, uz suglasnost Savezne konferencije SSRN Jugoslavije.

Prva akcionala konferencija komunista SOUR-a Industrije aluminija
»Boris Kidrič«

Uloga članova SK presudna u prevladavanju teškoća

Novi broj lista »Aluminij« sav je posvećen Prvoj akcionaloj konferenciji komunista SOUR-a Industrije aluminija »Boris Kidrič«. Na tom skupu »kidričevaca«, u uvodnom dijelu iznijeti su stavovi osnovnih organizacija SK zauzeti na osnovi rasprave o »Ocjjenama nekih aktualnih problema u SOUR-u i mjerama za njihovo prevladavanje«. Na kraju je izabrana komisija za zaključke na čelu s Ivom Ukićem.

U diskusiji su sudjelovali Marko Macura, Slavko Krnić, Ive Ukić, Jovan Nikolić, Slobodna Mačukat, Ante Crvelin, Šime Bilan, Zdravko Burazer, Mate Banovac, Ozren Lacmanović, Ivo Krajina, Nedjeljko Brkić, Frane Krnić, Zdravko Petković, Šime Šupe, Nikola Vlahov, Rajko Đurica, Svetin

Gaćina, Zdravko Ringvald, Petar Abramović, Leo Ernjak i Ante Ljubičić.

Zdravko Petković, predsjednik Poslovodnog odbora SOUR-a, nakon što je istakao stanovite subjektivne slabosti u gotovo svim proizvodnim strukturama, između ostalog, je rekao da ostvareni proizvodni rezultati u prvom polugodištu opominju. Proizvodnja je u nekim dijelovima tehnološkog procesa toliko opala da ozbiljno ugrožava rentabilnost poslovanja, a time i materijalnu sigurnost radnika. Analizirajući kretanje proizvodnje, Petković je kazao da je njen pad uvjetovan u prvom redu objektivnim okolnostima, među kojima dominira redukcija električne energije, vrlo loša kvaliteta glinice i kvarovi na nekim ključnim strojevima

i nedostatak rezervnih dijelova. Govoreći o ulozi komunista u razrješavanju tekućih problema, Zdravko Petković je nglasio da ova složena organizacija sa 900 komunista ima snage i načina da otkloni sve nagomilane subjektivne slabosti i da će poslovodni i samoupravni organi, uz podršku društveno-političkih organizacija, prvenstveno SK, prevladati sve teškoće i dati svoj doprinos stabilizaciji u SOUR-u.

Ante Ljubičić, predsjedavajući Općinskog komiteta SK, sudjelujući u diskusiji, među ostalim, ukazao je na slabosti u pojedinim strukturama, prvenstveno istakavši ulogu komunista u prevladavanju sadašnjeg stanja u SOUR-u. (ep)

(Snimila: D. Solus)

15. kolovoza

Graničari proslavili svoj praznik

Dan graničnih jedinica JNA, 15. kolovoza, svečano je proslavljen u graničnim jedinicama šibenskog Garnizona, koje nastavljaju svijetle tradicije Korpusa narodne obrane Jugoslavije, koji je uputstvom Vrhovnog komandanta maršala Tita formiran prije 38 godina.

Najvećanje je bilo u jedinici starješine Novaka Popovića koja je dobila niz priznanja za savjesno i pravodobno izvršenje zadataka na čuvanje naše granice i pomoći koju pružaju stanovništvo naših otoka.

Ispred svečano ukrašenih graničnih brodova na sidruštu kasarne »Kulina« podijeljena su priznanja i nagrade zaslужnim mornarima i starješinama. Među ostalim, pohvaljeni su starješine Milan Đikić i Zoran Bunčić, a značka »Primjer vojnik« uručena je mornaru Eduardu Roji.

Prigodnoj svečanosti prisustvovali su predstavnici službi i organa Skupštine općine Šibenik i gosti iz Pazina u Istri koji su građicima poklonili »Foto-monografiju Pazina«. (P. P.)

Potrošački krediti

Gusto sito za život na veresiju

Brojna »porodica« ljudi života na veresiju mora da je duboko ozalošćena novom Uredbom Savezne izvršne vijeća o ozbilnjom pooštavanju uvjeta za uzimanje potrošačkih kredita. Još gore su prošli svi »zdravo bolesni«, koji su uz jedan ili više liječničkih potpisa dolazili do gotovog novca. Tko zna kako li se tek osjećaju onoliki kupci peći na čvrsta goriva koji su »poštujući« mogućnosti stare Uredbe otkrili pravi rudnik za pare, a da roba ne mrdne iz proda-viona. Milo, vjerojatno, neće biti ni nosiocima »Partizanske spomenice 1941«, borcima španjolskog građanskog rata, vojnim i ostalim invalidima zbog ukidanja povlastica prilikom kupovina automobila.

Opredjeljujući se za jednu ovako prilično rigoroznu mjeru, SIV je pošao od situacije na domaćem tržištu. Naime, već mjesecima robe u prodavaonicama nema dovoljno, a kupci imaju dosta para. Kada do toga dođe, počinje vrtoglav rast cijena, a pritisak kupaca sve više onemogućava dostizanje ravnoteže između ponude i potražnje. U takvim prilikama nije preporučljiva povoljna politika potrošačkih kredita, jer se problemi samo zaoštrevaju, bez većih izgleda da se stanje na tržištu poboljša. Zato je bilo prirodno očekivati izmjenu uvjeta za kupovinu robe na kredit, koji s obzirom na oskudicu robe, neće biti skoro ublažavani.

Međutim, vajia odmah naglasiti da to nije bila jedina namjera SIV-a. Visokim osobnim učešćem prilikom kupovine trajno potrošnih dobara željelo se stati na put i velikim zloupotrebljama potrošačkih zajmova. O dimenzijama ovakvog ponašanja nitko još ne raspolaže pouzdanim podacima, ali ovaj put neka posluži kao ilustracija činjenica da su robne kuće »Beograd« samo za godinu dana na kredit »prodale« trogodišnju proizvodnju peći na čvrsta goriva! Razumije se, ovolika jagma za ovim pećima nije došla zato što su se naši ljudi naprasno opredijelili za grijanje na ugljen već što za njih nije bilo potrebno nikakvo go-tovinsko učešće.

Situacija sa »bolesničkim« kreditima je još dra-stičnija. Prema ocjeni pomoćnika saveznog sekretara za financije Marka Radivojkovića iz banaka je uzeto toliko para za liječenje da ispadu da su Jugoslaveni najbolesniji nacija na svijetu. A nisu. Gotovina je užimana da bi se obavili neki drugi poslovi. Nažalost, njihovim ukidanjem bit će oštećeni ljudi s pličim džepom za koje je liječenje u banjama, planinama ili moru izuzetno veliki izdatak. Navalna na banke pred godišnje odmore dovodila je do očajanja bankarske službenike. Mnogima posao nije završavao jedan ili dva kredita: ima ljudi, tvrde bankari, koji imaju po pet-šest »bolesničkih« kredita istodobno. Uočeno je, također, da se ovim parama na crno kupuju devize.

Svim ovim zavrzelama s potrošačkim i »bolesničkim« kreditima se jednostavno moralo stati na put. Nenamjensko trošenje ovih para i unovčavanje potrošačkih kredita postali su gotovo siguran i lak način za uvećanje porodičnih budžeta koji su nekontrolirano počeli da pritiskuju osiromašeno tržište. Već sada se za automobile, namještaj, bijelu tehniku i ostala trajno potrošna dobra čeka na isporuku i po nekoliko mjeseci. Takvoj vrsti robe i nije potrebna kreditna podrška, jer se i bez nje dobro prodaje.

Nema sumnje da je SIV ovom mjerom učinio još jedan pokušaj da uskladi robno-novčane odnose na našem tržištu. Međutim, pošto se odnos između ponude i potražnje teško može izmiriti samo oštijim kreditnim uvjetima i domet ovog propisa neće dati dugoročnije rezultate. Do tržišne ravnoteže, bar tako piše u ekonomskim čitankama, dolazi se većom proizvodnjom i »taktiziranjem« s osobnim dohocima. Kod nas toga zasad nema. Industrijska proizvodnja opada, a osobni dohoci počeli su da se ponašaju mimo utvrđenih stabilizacijskih okvira. Zato treba očekivati da će uskoro uslijediti i još neki potezi SIV-a kojim treba da se podstakne proizvodnja i umiri raspodjela. Bez toga, ni zamrzavanje cijena i oštiji kreditni uvjeti neće dati plodove koji se očekuju. (sk)

Kronologija 1942. godine

Studeni

20. XI

— Šibenska četa sa prijestenskog terena odlazi u sastav novoformirane III dalmatinske brigade pod rukovodstvom komesara čete Stipe Piližote. Jedan manji broj boraca sa komandirom čete Josom Bumbrom Vaskom, ostaje na tenu radi ponovne popune čete.

26. XI

— Tvorničkoj upravi u Lozovcu, stiglo je pismo od zarobljenih talijanskih službenika od 4. 11. 1942. u kojem izvještavaju da su dobro i mole da se nešto poduzme oko njihove zamjene. Pismo je stiglo po partizanskoj vezi s područja Livna, na koverti je bio udaren pečat NOO Livno, u Šibeniku je bačeno u postanski sandučić, odašle je poštom stiglo u tvornicu.

30. XI

— Poslije završenog posla u tvornici aluminija Lozovac, oko 14-ak karabnjera iz lokalne stanice uhapsili su 15 radnika aktivista NOP-a prema spisku sačinjenom ranije, na kojem je bilo 38 osumnjičenih da rade za NOP. Uhapseni su predani policiji u Šibeniku radi istrage.

ONO i društvena samozaštita

VATROGASTVO - efikasan činilac DSZ

U našoj zemlji godišnje, u prosjeku, izbije 10.000 požara u kojima vatrene stihije pričini veliku štetu društvenoj i privatnoj imovini, odnosni ljudske živote, a dosta osoba biva povrijeđeno. U više od 80 posto slučajeva uzrok požara bio je »ljudski faktor« — neznanje, nemarnost i nesamozaštito ponašanje. Ti podaci zabrinjavaju pa se opravdano postavlja pitanje: »U koliko je mjeri vatrogastvo efikasan činilac društvene samozaštite?«

Požare, dakle u najviše slučajeva prouzrokuju ljudi, a to znači da su posrijedi nedostatak tehničke kulture iz ove oblasti zaštite, te nedovoljno unapređivanje preventivne zaštite od požara u uvjetima počevane opasnosti od vatre, koja nastaje zbog dinamičnog razvoja privrede i suvremene urbanizacije. Naveli smo da je više od 80 posto požara nastalo zbog nemarnosti i nepažnje ljudi. Preko 50 posto, pak, štete nastalo je u dvadesetak požara do kojih ne bi došlo da su postojale najelegantnije mјere zaštite. To se odnosi na požare u tvornicama u Slunju, Priboru, Novom Pazaru, Titovu Velesu...

Veliki požari s teškim posljedicama, istraga je utvrdila, postupno su se razvijali i mogli su biti ugašeni bez većih posljedica da su ljudi bili bolje obučeni, da je postojala sigurnija zaštita, da se brže reagiralo, da se znalo tko što treba raditi, da su vatrogasci bili pravodobno obavješteni, te da su postojale vatrogasne službe i da su postoeće službe bile sposobnije i opremljene za intervencije.

Kada je riječ o samozaštiti od požara posebna pažnja se počela poklanjati obuci i obrazovanju radnih ljudi i građana i razvijanju protupožarne kulture kako bi mogle ne

samo uočavati opasnosti od požara i eksplozije već i da znaju efikasno koristiti sredstva za gašenje požara i spašavanje ugroženih osoba i imovine.

Vatrogasna organizacija polazi u posljednje vrijeme sve češće od one dobre stare narodne izreke »bolje je spriječiti nego lijeći« što, jezikom vatrogasaca, znači »bolje je spriječiti nego gasiti požar«. Zato se od vatrogasaca u posljednjih nekoliko godina sve više traži da se bave preventivnom aktivnošću. U mnogim sredinama, a naročito u OUR-ima, na tom je planu dosta učinjeno kako bi se spriječilo ono najgore — da nam vatra proguta materijalna dobra i da ne odnesе i ljudske živote. Vatrogasni savezi općina i štabovi civilne zaštite do sada su obučili na stotine tisuća ljudi preko tečajeva i vježbi, a s tom praksom će se i nastaviti. U mnogim mjesnim zajednicama, OUR-ima i općinama zaštitu od požara ljudi su shvatili kao djelatnost od posebnog društvenog interesa i smatraju značajnom komponentom općenarodne obrane i društvene samozaštite. Utvrđene su i obaveze u obučavanju radnika i stanovništva i organizacija za pravodobno i stručno gašenje požara. U sredinama gdje se tim pitanjima poklonila pažnja požari su veoma rijetki, a ako do njih dode

POŽARI SIJU SMRT

U SFRJ je od 1975. do 1979. godine registrirano 52.100 požara u kojima je pričinjena materijalna šteta od 25 milijardi dinara. U požarima je smrtno stradala 621 osoba, dok ih je 2.241 bilo lakše ili teže povrijeđeno.

NEZNANJE

Među radnim ljudima i građanima proveli smo anketu da se uvjerimo u stupanj sposobljenosti i način na koji bismo reagirali kad dođe do požara. U anketi smo postavili pitanje: »Koji je broj telefona vatrogasaca, a koji dežurne službe milicije?«. I evo odgovora:

»Ne znam« — 35 posto anketiranih.

»Milicije 92, a broj vatrogasaca ne znam« — 25 posto.

»Broj vatrogasaca je 93, a milicije 92« — 30 posto.

»Zvao bih 988 pa bih pitao za brojeve, ako bi do nečega došlo« — 10 posto.

Svega 30 posto dalo je, dakle, točan odgovor. Ostali bi se mučili, tražili informacije i gubili vrijeme. A ono je u ovakvim prilikama dragocjeno.

POŽARI NA ŠIBENSKOM PODRUČJU

Na području šibenske komune registrirano je 1978. godine 196 požara, godinu dana kasnije bilo ih je 233, preprošle 243, a prošle godine 191 ili tri posto manje nego 1979.

U 1980. godini registrirano je, pored ostalih i 17 požara u stambenim objektima, a lani 21, u radnim organizacijama preprošle godine je izbilo 12 požara, a minule godine četiri, dok je šumskih požara 1980. bilo 59, a prošle godine 51.

Materijalna šteta koju je pričinila vatrene stihije je dosta velika. Tako je 1979. iznosila blizu 3,5 milijuna dinara, 1980. 6,5 milijuna, dok je prošle godine vatra »progutala« sedam milijuna dinara.

ljudi su spremni da ih ugase odmah i da se sve završi bez težih posljedica. U sredinama gdje tim pitanjima nije posvećena briga, vatrogasna društva su malo angažirana na obučavanju građana i požari su česti, a kada izbiju, građani žele da ih ugase, ali ne znaju. Zbog toga nastupaju neorganizirano i nespremni su da se efikasno uhvate u koštač s vatrenom stihijom.

Vatrogasni savez Jugoslavije s oko 6.000 dobrovoljnih vatrogasnih društava i preko 55.000 članova svrstanih u vatrogasne jedinice izrastao je u vrlo bitnu i značajnu društvenu snagu dobrovoljno organiziranu, solidno tehnički opremljenu i uvijek mobilnu i spremnu da zaštiti ljudi i imovinu od požara. U slučaju potrebe ta organizacija može odmah da priđe s mirnodopskim na ratne prilike. Broj članova, inače u društvinama rapidno raste iz godine u godinu, a povećava se i broj društava i tehnička opremljenost.

S obzirom na to da zaštita od požara u suvremenom ratu predstavlja značajan element ONO, kao i to da glavne snage CZ na tom polju čine vatrogasne jedinice i DVD, još sada u miru izvode se pripreme za djelovanje u ratu. Jer, u svim mirnodopskim aktivnostima VSJ pripreme za rat su stalno prisutne. Posljednjih godina mnogo se učinilo i u pogledu suradnje VSJ s organima ONO i DSZ i u izboru obveznika specijaliziranih vatrogasnih jedinica CZ. Koncepcija ONO i DSZ ujek je prisutna u vatrogasnoj organizaciji koja svojim ukupnim ljudskim i materijalnim potencijalom predstavlja solidnu osnovicu ospozobljavanja stavovništva za protupožarnu zaštitu u miru i u ratu. S tom aktivnošću će se, prema programu rada, i nastaviti kako bismo u miru sprečavali požare, a u ratu imali što manje posljedica od požara i rataranja.

J. V.

Uz jubilej
dalmatinskih
brigada

Prva, druga, treća...

OVE, 1982. GODINE, navršava se četiri desetljeća od formiranja prvih slavnih dalmatinskih brigada narodnooslobodilačke vojske Jugoslavije.

To su bile prve krupnije formacije NOVJ na našem području koje su, uz ostale brigade naše NOV, činile osnovicu za rast snaga naše oslobođalačke armije u divizije, korpuze, armije — u Jugoslavensku narodnu armiju.

Godina 1942. bila je od izuzetnog značaja za razvoj narodnooslobodilačkog pokreta i njegovih oružanih formacija. Srpnja te godine na graničnom području Dalmacije dolazi Vrhovni štab NOV i POJ s drugom Titom na čelu. Vrhovni štab je došao u blizini ovog područja sa proleterskim brigadama. To je bio znak za mobilizaciju novih snaga koje je Partija bila pripremila. Gotovo iz svih krajeva sjeverne, srednje Dalmacije i s istoka hrle u borbu brojni dobrovoljci koji se priključuju postojecim snagama i onim jedinicama čije je formiranje bilo najavljen. To su u prvom redu bile Prva, Druga i Treća brigada.

Prva dalmatinska proleterska brigada formirana je 6. rujna u selu Dobrom kod Livna. U njeni sastav ušla su 4 bataljona s ukupno 1.272 borca.

Druga dalmatinska brigada sa 1.100 boraca formirana je u selu Uništa, u podnožju Dinare, 3. listopada, a svega dvadesetak dana kasnije, odnosno 12. studenoga te 1942. godine, osnovana je i Treća dalmatinska NOU brigada. Njezino formiranje obavljeno je u selu Braćević kod Muća.

Samo je Prva dalmatinska postala proleterska.

Godina 1942. nije bila samo značajna zbog razdoblja formiranja brigada (ukupno 37) od baza koje su činile brojne partizanske grupe, odredi, bataljoni, pa ni zbog formiranja divizije (osam divizija NOVJ) već i po nizu drugih događaja od posečeg jugoslavenskog značaja. Tu, u prvom redu spadaju Prvo zasjedanje AVNOJ-a u Bihaću, Osnivački kongres USAOJ-a i Antifašističke fronte žena.

»NAŠA PRVA DALMATINSKA...«

Šibenik i Šibenčani imaju čast što će ove godine biti domaćini proslavi jubileja Prve dalmatinske proleterske i udarne brigade.

Medu brojnim preživljelim borbama i starješinama ove brigade koja je slavu borbe prenijela gotovo širom Jugoslavije od Dalmacije, Sandžaka, istočne Bosne do Istre i Trsta, naći će se i brojni Šibenčani.

Šibenčani su, istina, najbrojniji bili u Drugoj dalmatinskoj brigadi, bio je veliki broj ljudi iz našeg grada i kraja.

Prva dalmatinska NOU brigada formirana je od bataljona »Ante Jonić« (do tada Prvi udarni bataljon); od bataljona »Bude Borjan« u kojem je politički komesar bio Šibenčanin Vlado Peran (do tada Sjeverno-dalmatinski partizanski bataljon), od bataljona »Josip Jurčević« (do tada Biokovski bataljon) i bataljona imenom Tadije Anušića (do tada Drugog bataljona sjeverno-dalmatinskog partizanskog odreda).

Značajno je spomenuti, kada je već riječ o bataljonom od kojih je formirana Prva dalmatinska, da su oni bili pretežno formirani na području sjeverne Dalmacije ili krajevima koji joj dominiraju. U sastavu tih bataljona bili su svrstanti prvorazori i starješine, kao što su Vlado Peran, Ante Kronja Čenčo, Mate Staničić, Božo Blažević-Žandala i mnogi drugi.

Komandanti Prve dalmatinske brigade bili su od formiranja do kraja rata: Pero Četković, Božo Bilić Marjan, Miladin Ivanović, Gligo Mandić, Bogdan Stupar i Vaso Džapić, a politički komesari: Ante Kronja-Čenčo, Ivan Romac, Vlado Marković, Nikola Aračić i Augustin Jukić.

NAJZNAČAJNIJE BORBE PRVE DALMATINSKE

Prije nego što je ušla u sastav Treće divizije Prva dalmatinska vodila je borbe oko Sinja i Liv-

na. Zajedno s 1. proleterskom i 3. krajiskom brigadom sudjelovala je u borbama za oslobođenje Jajca (20.-25. studenoga 1942.). U 4. neprijateljskoj ofenzivi vodila je borbe u dolini Rame, kod G. Vukufa, a naročite uspjehi postigli su u borbama za oslobođenje Prozora. Tada je dobila i drugu povahu od Vrhovnog komandanta Tita. Potom je sudjelovala u borbama u dolini Neretve. U čuvenoj 5. ofenzivi vodila je izvanredno teške borbe u raju Šavnik, kanjonima Pive, Tare i Sutjeske. U proboru iz obruča na Sutjesci bataljoni su bili razvrseni: dio snaga se povukao u Hercegovinu, a dio sa 5. crnogorskom brigadom. Povijest dalje bilježi da su dijelovi ove slavne brigade kasnije ušli u sastav 10. hercegovačke i 2. dalmatinske brigade. Nakon konsolidacije prilika brigada je ostala sa dva bataljona i djelovala u istočnoj i srednjoj Bosni, a potom se spustila u Dalmaciju, u raju Vrlike (20. kolovoza 1943. godine). Brigada je nešto kasnije ušla u sastav novoformirane Devete dalmatinske divizije koja je operirala na »granici Dalmacije (Knin — Livno — Duvno — Šujica). Krajem listopada 1943. preko luke Podgora upućena je na Pelešac, potom na Hvar gdje je sa snagama 26. divizije vodila borbe s Nijemcima i osiguravala otoke. Nešto kasnije povučena je na otok Vis i potpala pod komandu 26. dalmatinske divizije. U sastavu te divizije brigada je sudjelovala u svim bitkama za oslobođenje južnih, srednjih i sjevernih područja Jadranu i jadranskih otoka, Istre i Trsta.

Prva dalmatinska proleterska udarna brigada odlikovana je Ordenom narodnog heroja, Ordenom narodne obrane i Ordenom bratstva i jedinstva.

Poslije rata preimenovana je u 11. proletersku brigadu JNA.

D. GRGUREVIĆ

SOLARIS

Bit će bolje

Nismo posjetili »Solaris« da pišemo o njegovim problemima kojih očito ovdje još uvijek ima već da govorimo o ovogodišnjoj sezoni, o njenim planovima i realizacijama, mogućim podbačajima i stečenim iskušnjima za slijedeću.

Sezona 1982. došla je u »Solarisu« kao i drugdje na Jadran tek oko 15. srpnja. Stoga je proteklog mjeseca i zabilježeno nešto manje noćenja nego u srpnju 1981. godine. Da pokažemo to brojkama:

srpanj 1981. 126.950
srpanj 1982. 117.926

Sve se to, tvrdi se posvuda, može nadoknaditi kolovozom i eventualno rujnom. Može se, ne sumnjamo, i u »Solarisu«.

— Imamo — kaže nam direktor Frane Bukić — ugovore sve do kraja listopada. Po njima bi nam i rujan mogao biti zaista dobar. Sa više radnih organizacija i samoupravnih interesnih zajednica sa područja Hrvatske i Bosne i Hercegovine imamo ugovorene termine za održavanje radničkih sportskih igara, te za rehabilitaciju u Zavodu za talasoterapiju. Svi hoteli bit će otvoreni do 15. listopada, kasnije po potrebi. Najvjerojatnije će hotel »Niko« biti zatvoren, a hotel »Ivan« otvoren cijelu zimu.

Ovako smo zapravo priveli kraju naš razgovor, a započeli smo ga od početka — od priprema za ovu sezonu. Pripreme su sigurno bile bolje i primjerene nego ranijih godina. Dosta se utrošilo i na propagandu, vidjeli smo to i sami na malim ekranima i u štampi. Za sanaciju dotrajalih objekata i gradnju nekih novih u autokampu udružena su sredstva u vrijednosti od 70 milijuna dinara. Udržioci su uz »Solaris« — Jadranska banka i Monting iz Zagreba. Tim su se sredstvima nastojali prije svega poboljšati materijalno-tehnički uvjeti boravka gostiju. I radnici su, kažu, nastojali sa svoje strane promjeniti odnos prije svega prema gostu, a onda i poslu uopće.

— Imamo vrlo malo reklamacija od strane gostiju ovog ljeta — uvjerava nas u razgovoru direktor. To smo, donekle, i provjerili u razgovoru s gostima. Bilo je više pohvala nego zamjerki.

— Financijski su nam rezultati mnogo bolji nego prošle godine, iako imamo tek podatke za prvi šest mjeseci. Iz

tih podataka čitamo da je ukupni prihod veći za 67 posto, a dohodak uvećan čak 4 puta, da su gubici smanjeni sa 17 na 4 milijuna, a osobni dohodci u prosjeku povećani sa 6293 na 9395 dinara. Krajnji finansijski učinak bit će najvjerojatnije na razini prošlogodišnjeg.

Sve do sada, ističu u »Solarisu«, nije bilo nekih većih i značajnijih problema. Podbacio je jedino nudistički hotel »Niko«, ali će dio troškova snositi i agencija »Obena« koja ga je zakupila. Ona je, pozato je to, od ove godine ra-

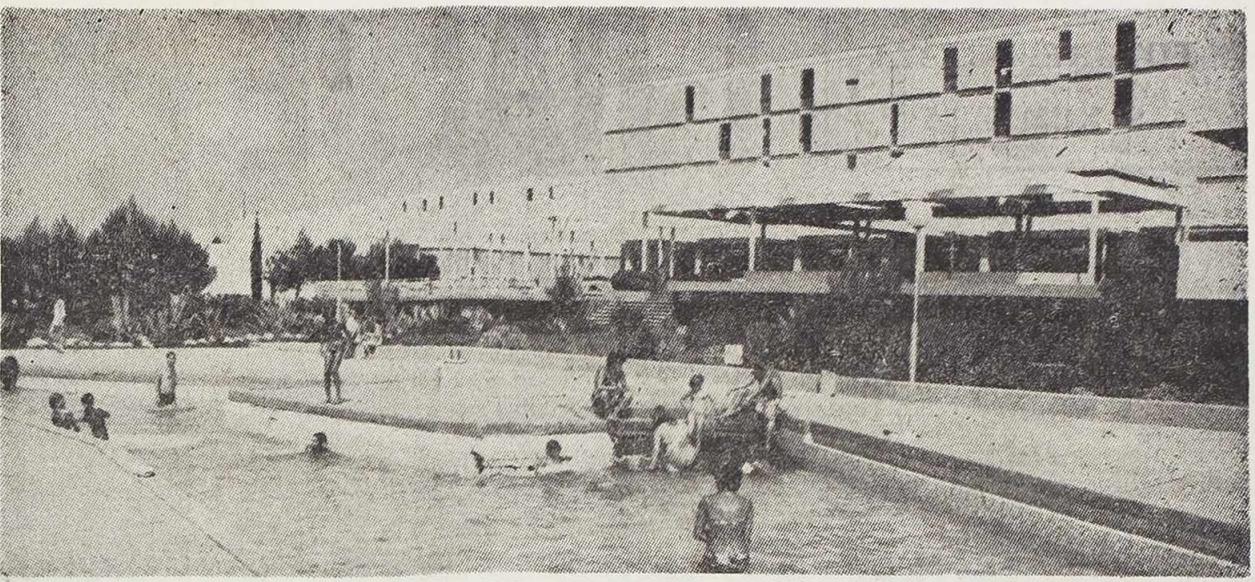

Frane Bukić

skinula ranije sklopljen ugovor o korištenju kapaciteta ovog hotela za pet godina. Tako će najvjerojatnije »Niko« već od slijedeće sezone biti ponovno vraćen »tekstilcima«, i to izgleda na obostranu radost. Jer, hotel je kažu nam i gosti i domaćini svojom ogradom ne kako dijelio hotelsku cjelinu i plažu naročito.

● Zašto nudizam u »Solarisu« nije uspio? pitali smo otvoreno direktora.

— Ne znamo ni mi točno. zajedno smo s poslovnim partnerom ispitivali goste i tržište. Bili su uglavnom zadovoljni, nisu imali posebnih zamjerki, ali se u »Niku« nisu vraćali. Možda im je ovaj prostor bio suviše mali i izgledao skučen. Usporedimo ga sa susjednim nudističkim objektom — primoštenskom Marinom lučicom. Ona im uz ogroman ho-

Trim sadržaji, nudistički »Niko«, talasoterapija! Sto je na redu dogodine?

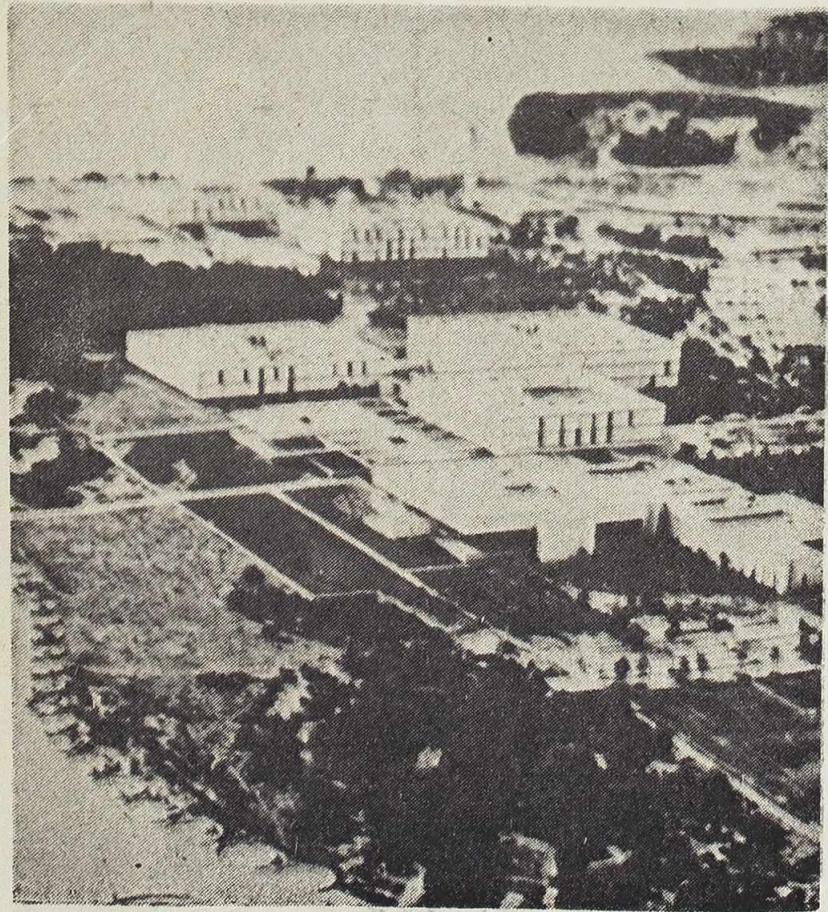
telski kompleks pruža i cijelo zaleđe poluotoka sa »divljim« plažama. Uz to danas se sve više ukidaju razlike između golih i obućenih gostiju. Na plažama se više i slobodnije skidamo, zašto da onda za odvojene plaže plaćamo skuplje?

Govorili smo i o autokampu. Dobio je ove godine novu recepciju, bife, samoposlužu, prave se novi bungalovi. »Kamp ćemo potpuno ogradići. Ispitivali smo goste i o njihovim željama da ovdje ostavljaju ne samo kamp kućice već i čamce. To nam osigurava i materijalnu korist ali i povratak gosta. Uredit ćemo obalu jezera i produbiti ga. Učinilo nam se najekonomičnije ulagati u kamp, jer je to izgleda perspektiva turizma, a nama donosi dosta zarade uz minimalne troškove. Dodajmo, trenutno u kampu ima popunjeno samo pola kapaciteta, a razlog su možda visoke cijene (izračunavaju se u dolarima).

U nekoliko zadnjih godina »Solaris« se kao i drugi objekti orijentirao na strane goste te je tako i postigao omjer 65:35 za strance. U sezoni je taj omjer išao i do 80 posto inozemnih gostiju, ali su različiti oblici seminarskog, sportskog i zdravstvenog turizma izvan pune sezone umanjili konačni postotak stranih a povećali domaćih gostiju. No možda će se ubuduće i ovo promjeniti, jer izmjenom devizne politike turistički se radnici ponovno okreću domaćem gostu. Uz »Obenu«, »Solaris« je ove godine naduštala još jedna strana agencija ali je dosta brzo i izgleda efikasno na njeni mjesto »Uletiela nova« — »Bemeks« iz Zagreba koji zajedno sa »Generalturistom« garantira popunjavanje kanaciteta »Nike« za 50 posto. I na koncu, upitali smo direktora, da li se iz ove sezone ponijelo kakvo novo iskustvo i hoće li se dogodine što promjeniti?

Trebalo bi uvesti osvještenje novim kadrovima — posebno kuvara i konobara. Oko 50 posto sezonske radne snage donosi sobom dosta problema koje bi također trebalo riješiti.

Ovog tjedna boravilo je u »Solarisom« hotelima i autokampu nešto manje od 3 i pol tisuće gostiju. Najveći podbačaj uz nudističkog »Niku« bilježi autokamp. Od ukupno 2500 njegovih mjeseta bilo ih je popunjeno svega tisuću i 150. Najvjerojatnije da gosti izbjegavaju kamp pošto se u njemu, eto i sada, u srcu sezone izvode radovi. Sve ovo, uz minimalan pad broja noćenja u srpnju vjerojatno je uvjetovalo da »Solaris« prvi, istina nezvanično, najavi sniženje cijena.

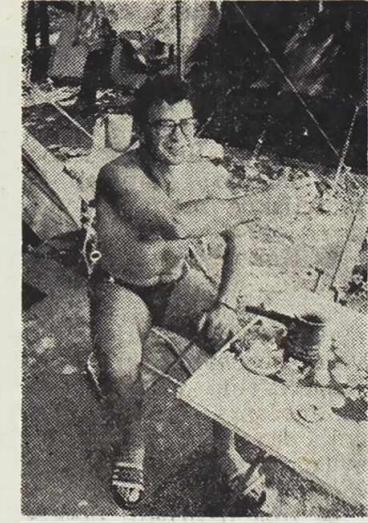
Što kažu gosti?

Uglavnom zadovoljni

na primjer, mala djeca nemaju svoj prostor za kupanje.

KRISTINA NOON, Velika Britanija: — Tek sam sinoć doputovala u »Solaris« sa suprugom i kćerkom. Da, ovdje smo prvi put, ali smo već ljetovali u Dubrovniku, Splitu, Makarskoj. Došli smo posredstvom »Jugotoursa« i ostajemo 2 tjedna. Ovdje nije tako skupo, vrlo je lijepo, čisto, domaćini su ugodni.

GORAN PIHLER, Zagreb: — Već desetu sezonu provodim u auto-kampu »Solaris«. Sviđa mi se šumica i plaža, blizina otoka Zlarina gdje se u svaku dobu može napraviti izlet. Kamp je dobro uređen i stalno se unapređuje usluga u njemu — to je vidljivo iz godine u godinu. Što je najvažnije to ne ide na štetu komoditeta pojedinog gosta. Njegova prodavaonica jedna je od najbolje opskrbljениh čak i onim artiklima kojih drugdje nema. Me ni i nije tako važna cijena — uzmimo da je ovo ipak najjeftiniji način ljetovanja. Domaćini su uglavnom solidni. Primjetio bih jedino da plaže nisu uređene kako bi trebalo i da,

MILENA ŽIVANOVIĆ, Beograd: — Tu smo u autokampu već šestu godinu. Neke stvari se popravljaju. Vrlo je lijepa šuma i hladovina. Higijena nije baš na razini, to se naročito odnosi na sanitarnе čvorove. Nema posebne prostorije za bacanje i pranje higijenskih toaleta. Ovako ljudi to peru onđe gdje se pere i sude. Nema ni adekvativnih telefonskih veza — jedna jedina za cijeli kamp.

Tekst: J. PETRINA
Snimio: V. POLIC

FOTOREPORTAŽA
S KORNATA

I DALJE

Na Kornatima je i dalje lijepo bez obzira na to što su proglašeni nacionalnim parkom. Naravno, ni pomislio nisam da Kornati nisu lijepi, zato što su proglašeni nacionalnim parkom. Napisao sam to stoga što sam u šest dana krstarenja Kornatima uzduž i poprijeko sreo jedan jedini brod šibenske registracije. Poznato je da su u Kornate dočastili, ne samo Šibenčani, nego i Zadrani, Biograđani, Trogirani, Spiličani. Nema ni njih. Ono nekoliko domaćih brodova imalo je registraciju TJ.

A kao što rekoh, na Kornatima je još uvijek lijepo, a u vlastitom aranžmanu može se dobiti daleko više od muzike, zvijezda, mora i svinjskog kotleta s prilogom (đuveđ ili riža) sve za 650 dinara po osobi. Još uvijek se na Kornate može otici samo s uljem, brašnom, lukom i petrusimenom, kao što se do sada išlo.

Što je to onda odvratilo stalne kornatske goste od ovog, zaista jedinstvenog arhipela? Ne treba biti puno pametan pa pogoditi: cijene. Jasno je da u Kornatima nemaju više što raditi oni koji su od ribolova pravili biznis. U Kornatima su zabranjeni crvi i parangal, može se uloviti do pet kilograma ribe, ribolovna dozvola stoji 120 dinara, plus ulaznica 40 dinara po osobi. Ali zato gdje su oni koji su na Kornatima živjeli od dva kilograma šparala, friganih ili na brudet, od bistrog mora, druženja, po-

— Malo ljudi zna da su Kornati proglašeni nacionalnim parkom, pa ih malo dođe po ulaznicu. Domaći koji znaju ne dolaze namjerno, a stranci, budući da u Jadranском peljaru nije štampana informacija ne znaju, čude se. Neki i neće platiti, a Šibenčani su najgori. Iako ih ima malo svadaju se, neće pokazati dokumente, ne žele razgovarati, niti platiti ulaznicu. Jedan Slovenac nije htio platiti. Svašta nam je izgovorio, da smo primitivci, da naplaćujemo kamenje. Mi nemamo oružja pa odemo.

Ipak, ove godine posjet izletnika izuzetno je dobar

noćne pjesme i koje čašice više? Zar sve to nije vrijedno 40 dinara po osobi dnevno? Dobro je, reći ćete ima svega toga i na Žirju, Kapriju, Kaknu ili Žutu. Ali ipak (bar za mene) Kornati su Kornati.

A kako zapravo stoji stvar s ulaznicama.

STO KAŽU NADZORNICI

Da ih zbog ove reportaže nisam tražio, plavu murtersku i zelenu salijsku patrolu ne bih u šest dana ni vido, a bio sam u Smokvici, Opatnjoj, Žaknu, Lavsi, Vruljama i Telašćici. Niti ulaznicu ne bih vjerojatno platio da nisam sâm tražio da je platim. Dakle, jedna ulaznica u šest dana.

U uvali Opat je takozvani informativni punkt (još jedan takav je s druge strane, na ulazu u Proversu) u kojem možete dobiti novi prospakt Kornata (sa starim sadržajima) i to je sve. A da, zaboravio sam, a to su ljudi iz informativnog punkta naglasili, imamo još i ljećnika u Striznjoj. Dobro je i to, makar nije teško pogoditi da je riječ o godišnjem odmoru na ljeđom plavom Jadranu, sve uz stanovitu svoticu za šibensko-murterske zdravstvenike. U informativnom punktu možete kupiti još i ulaznicu.

Još uvijek bunovni (sedam i po je) Zdenko Turčinov, Tome Turčinov, Dragutin Lovrić i Mile Lovrić, nadzornici u Nacionalnom parku jedva odgovaraju na moja pitanja.

— Da nam je jedna ostrava drukčije bi se ponosili, dobacuje jedan od nadzornika. Kako je platilo kad smo došli s Mićom (kapetan M 25, milicijskog broda).

● Kako naplaćujete ulaznice?

— Obilazimo, najčešće predvečer brodove usidrene u uvalama. Veliki je to prostor pa ne možemo sve stići. Po našoj procjeni ulaznicu plati svega 30 posto posjetilaca.

● Ima li drugih prekršaja?

— Ima. Baš smo neki dan uhvatili trojicu s bocama u zabranjenoj zoni (otočić Pura). Puške nisu imali, a možda su ih i bacili. Dva gliseru su nam pobegla. Zato milicija ima pune ruke posla.

● Što kažu stranci, Koliko ih ima?

— Trostruko više nego lani. Neki se čude, neki odbavljaju. Pitaju što se nudi za tu cijenu osim panorame. Talijani pitaju za restorane, Nijemci gledaju gdje bi mogli dobiti kruh, vodu, benzin.

Razgovor pomalo s posla skreće ka drugim temama. Kažu životnim bitanjima. Što su do sada radili, kolika im je plaća, kako sada žive. Već ste po prezimenima nadzornika mogli primijetiti da je riječ o ljudima s otoka Murtera, ljudima u uskoj rodbinskoj

vezi. Svi su oni domaćini na Kornatima. Posjednici terena i vlasnici otoka, kuća, vino-grada, smokava, ovaca... Uz to što čuvaju društveno dobro (Nacionalni park) čuvaju i svoje. Do sada bili su ribari, a sad su nadzornici. Mnogi tvrde da su i oni dobrim dijelom akteri pustošenja kornatskih ribljih staništa i da je milicija do sada lovila njih u prekršajima, a da sada oni, zajedno s milicijom čuvaju Kornate od prekršitelja. Pitam ih da li su zadovoljni plaćom, da li je prije bilo bolje. Primaju oko 12000 dinara i nisu zadovoljni. Prije je bilo bolje, nisu navikli čekati novce od mjeseca do mjeseca.

● Pa što ste se prihvatali ovog posla?

— A što bismo drugo radili kad su nam zabranili ribarstvo u Kornatima. Od čega bismo živjeli?

Eto, nije im lako. Po deset dana su u Kornatima, a onda dolazi smjena. Žene im nisu ovdje pa i kužinavanje teško pada. Voda, higijena... sve je to problem. Ipak nisu govorili o tomu da za kuću i brod unajmljene upravi Na-

Ove godine usidrene su jahte samo stranih zastava

cionalnog parka primaju naknadu. Tko će znati je li bilo bolje prije ili sada. Pokušali su nešto novo. Koliko će izdržati, vidjet će se.

STO KAŽU UGOSTITELJI

Ugostitelja, osim restorana na Žaknu, zapravo i nema. Onaj na Katini je privatni, a ostali ne bi smjeli pružati usluge prehrane, pa ne žele govoriti. Ipak na svim brodovima koji prevoze izletnike i pred svim pristaništima i kućama, gradele dime na veliko.

U restoranu Žakan razgovaramo s upraviteljem Petrom Skračićem o eventualnim promjenama otkako su Kornati proglašeni nacionalnim parkom.

— Najbitnija je promjena da ima manje domaćih posjetilaca. Nemojte to napisati ali nama je nuno lakše otkako ih je manje. Znate da organiziramo ručkovе za izletnike koje dovode agencije. Ako se Šibenčani i ostali parkiraju uz riju onda nam brodovi i takozvani izletnicima nemaju gdje pristati. Bilo je nemilih scena, čak i tučnjave. Svi polažu pravo na vez, a morali bi bi-

ti toliko pametni pa znati da mi živimo od gostiju koji će u restoranu potrošiti nešto.

● Što nudite u restoranu? Ima li kornatske ribe?

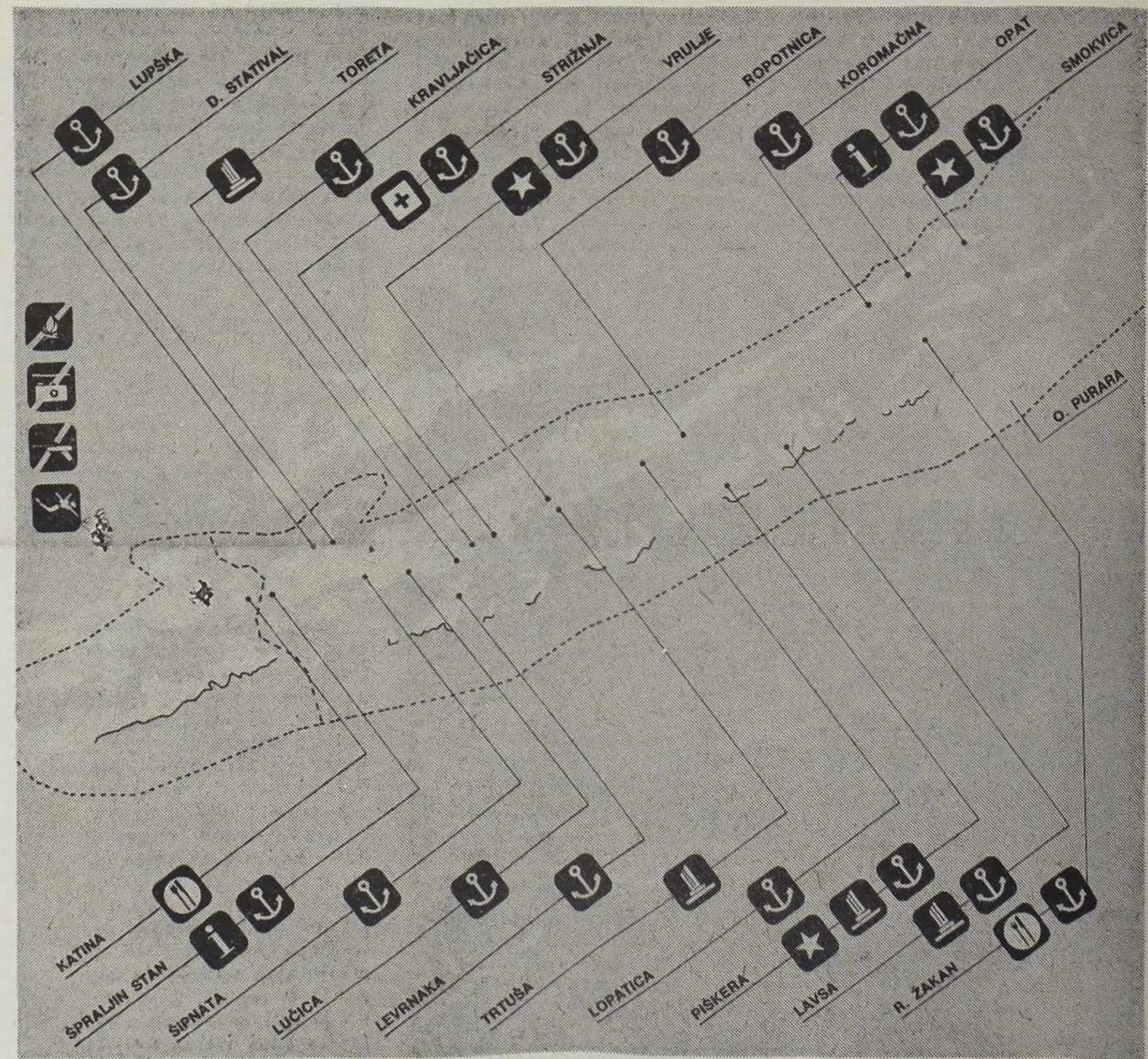
— Ma kakve kornatske ribe! A tko će je uloviti? Ribu dobavljamo iz Murtera i strogo vodimo računa da je imamo jer je gosti najviše traže. Kad bismo mogli nabaviti pet do šest jastoga dnevno, prodali bismo ih bez problema. Samo što ih nema. Od mesec imamo standardne specijalitete a teško nabavljamo jetru i teletinu pa je i ne držimo.

● Kakve su cijene?

— Riba 900 dinara kilogram, jastog 1300, biftek 250 i tako redom... kao i drugačije.

● Kako se odnosite prema nautičarima? Mogu li štograd kod vas dobiti?

— Makar nismo obvezni, svakomu tko pita dajemo besplatno vodu jer smo izgradili cisternu od 300 tisuća litara, a ponekad prodamo i kruh ako ga ima više.

Kornati: novi prospekt — stari sadržaji

LIJEPI

● Ima li suradnje s upravom Nacionalnog parka i s nadzornicima?

— Za sada, koliko mi je poznato nije bilo posebnih kontaktata. Jedino smo intervenirali zbog toga što su nadzornici u početku dolazili ovamo i naplaćivali ulaznice gostima za stolovima. Gosti su negodovali, mi se bunili i sada to više ne rade.

ŠTO KAŽU DOMAĆI

Kako domaćeg nautičara ni sam srećo odlučio sam se za

Hoće li od Nacionalnog parka biti koristi, tek cemo vidjeti

razgovor s nekim od kornatskih starosjedilaca. Nasumice je izbor pao na Lea Juragu koji je u Lavsi prebjarao mrežu prosticu, netom izvadenu iz mora. U njoj jedan pop, dvije triljice i jedan kokotić. Sve skupa, niti kilogram ribe. Leo Juraga i njegova žena, kao i ostalih pet-šest obitelji iz Lavse dolaze povremeno obraditi nešto vinove loze, maslinu, smokvatu... O Kornatima kao nacionalnom parku kaže:

— Sigurno je da su Kornati poprilično ugroženi. Nestaže nam blago, beru nam grožde i smokve a o ribi da i ne govorimo. Ja imam dopunsku dozvolu a ne mogu uloviti sebi za ručak. Kornate je trebalo zaštiti, a koliko će od toga biti koristi, tko zna?! Viđet ćemo!

U međuvremenu, s oko tri desetaka stranih jahti i jedrilica, koje su tu noć proveli u Lavsi, pristižu gumeni glijeri. Sa svih strana pitanja: fish, pesce, aragosti, astice. Leo odgovara: nema, nijente, nikšta.

— Eto vidite, ne vjeruju da nemamo ribe. Ovako vam je svaki dan.

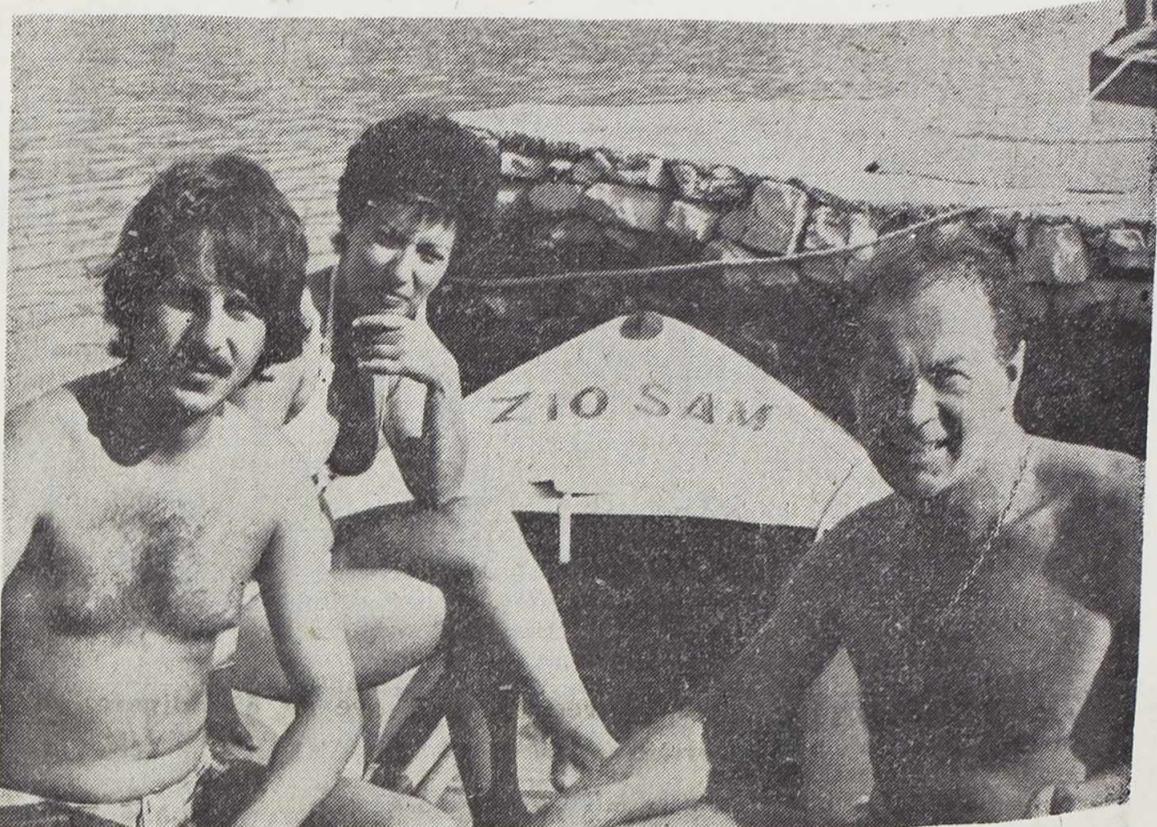

Uprava Nacionalnog parka trebala bi se pobrinuti da ovakvi prizori nestanu

Jedan Trščanin uporan je, navaljuje: daj ribu, jebemu, hudić.

Razgovoru se pridružuje Leov sin Boris, koji živi s obitelji u Zadru. On provodi godišnji odmor u Lavsi, na očevini. Kako mu je poznata situacija na Kornatima ponio je sobom smrznutu ribu. U petnaest dana, koliko je ovde uhvatio je jednu škrpinu od kila. Eno je u vrši, čeka gore dane. Bit će to prava svečanost. I on priča o zadarskim umirovljenicima koji su od lova u Kornatima zaradivali još nekoliko mirovinu.

*A gdje je
riba? pita
se ovo troje
stranaca*

šta uloviti. Ja se smijem, a i kako će sa štapom za lov sabljarki. Ne ide mu u glavu da u Jadranu nema ribe. Pita jesam li vidio njihove ribarice. Kad oni imaju, kako to da mi nemamo.

Manuel Laghi iz Trsta, mlad čovjek koji je svoj brod vrijedan 130 milijuna lira stekao na malom trščanskom dućanu. Među ostalim i na jugoslavenskim kupcima. Ljuti se na miliciju koja mu je pretresla brod od glave do pete. Ne zna što traže. Kažem mu da ima šverca kavom, viskiem, cigaretama. On se smije jer ne može vjerovati da su to stvari koje se isplati švercati. Pita me gdje ima ribe, kako je lovim, gdje može kupiti crva. Čudi se da se na Kornatima zabranjuje ribolov, kad bi to trebala biti najveća kornatska atrakcija. Kaže da u reklamama strance privlačimo parolama o lijepom moru, dobrom vinu i ribi, ali osim mora drugoga nema. Možda je i more dovoljno za dolaženje, ali je šteta što od turizma malo dobivamo. Misli da bi Talijani ostavili puno lira za dobru ribu i dobro vino.

Gabriela Passanisi iz Pado-

ve brine se na brodu oko prehrane pa je pitam kako se snalazi. Rado bi kupila ribu ovdje na Kornatima pa je pripremila sama, jer su do sad često bili nezadovoljni poslugom i kvalitetom ribe u restoranima. Jugoslavija je puno skupljala nego prije, a i nekih namirnica nije mogla pronaći.

Razgovarao sam s još nekim strancima. Neki bi rado vidjeli na Kornatima opskrbni punkt, benzinsku pumpu, još restorana. Neki su protiv toga. Ipak na Kornate namjeravaju dolaziti i dalje zbog mora, otoka... jednom riječju, zbog kornatske ljepote.

Tako nekako izgledaju prvi dani Nacionalnog parka Kornati. Ima različitih razmišljanja, različitog ponašanja i odnosa prema njemu. Čak i takvog koje je jasno izraženo s tri metka u tabli koja na putni Opata označava da ste ušli u Nacionalni park. Šteta je što se od Kornata odvraćaju domaći, jer je ipak od svega najvažnije da su Kornati i dalje lijepi. Ljepota putnika kroz Kornate uvijek čeka. Zar je još nešto potrebno?

*Snimio i napisao:
Ratko Tedling*

Ciji su Kornati!? Murterani i Saljani zasad svojom »svadom« pune novinske stupce

Dnevničke gradskog reportera

Vatra ne čeka

NE MOŽEMO nikako izaći nakraj s radnim organizacijama, koje trebaju voditi brigu o Jadriji. »Vodovodu« smo, primjerice, odavno platili 15 hidranata za vodu, ali ih još uvijek nije postavio. Za me nije problem u tome, što nije odraden unaprijed plaćeni posao, već što su bez tih hidranata naše mogućnosti u gašenju eventualnog požara zaista minimalne, tako nam se žalio poslje nedjeljne skupštine Društva prijatelja Jadrije dojutročani predsjednik tog društva dipl. inž. Mate Zlatoper.

Zlatoper se umalo pokazao zlim prorokom. Plame na se stihija tokom noći od srijede na četvrtak posve približila jedinom gradskom kupalištu. Ni ovako nastala šteta nije mala, no »crne« bi se brojke o stradanju društvenih vrijednosti bile vrtoglavo popele da je vatra stigla na Jadriju.

»Za pravu zaštitu Jadrije od požara valjalo bi urediti i cestu do Srine. Ovako, vatrogasna kola, praktički, ne mogu stići do vikendica, sume, kupališta...«, opet će Zlatoper o Jadriji i (mogućem) požaru.

Njegova razmišljanja zaista nisu zanemarljiva. Nemar prema šumi i zelenim površinama, kao mogućim zgarištima, sve je, izgleda, veći. Sve je daleko od one misli, koju mi je ne tako davno kazao doajan šibenskih dobrovoljnih vatrogasaca Joso Žaja: »Najteže mi je kad suma gori. To je kao kad gubiš dijete, koje si godinama odgajao, čekajući da odraste.«

Nemar je, kako rekoh, sve veći. A vatra ne čeka.

* * *

VATRA ne čeka, no konobare, izgleda, treba čekati. Sa šansom da ih i ne dočeka. Možda će se iduća ertica poslije zaista aktualne i ozbiljne teme o zaštiti od požara doimati nedovoljno »teškom«, ali to zapravo nije.

Cekao sam prošlog ponedjeljka punih pola sata na terasi »Solarisova« hotela »Ivan« da se konobar smiluje i sasluša naružbu: pivo, kup »Solaris« i jedan »gusti«. No, umjesto »gustog« stigao je »dvojni C«, što, dakako, nisam prihvatio. Konobarovo obećanje da će sve biti ispravljeno pokažalo se ispraznim. Dva sata kasnije došao je mrtvo, hladno naplatiti pivu i »kup«, a da se nije ni sjetio ispričati za poručeni, a nikad dočekani sok.

Ja bih zaista bio spremjan oprostiti konobaru taj »gaf«, ali to jednak je voljan učiniti neki strani gost, od koga ovisi »Solarisov« devizni priliv?

Jedna je anketa među stranim gostima o Jugoslaviji pokazala da im kod nas najviše smeta »nedostatak osmijeha i brze usluge konobara«. Druga, pak, statistika govori da se inozemni turisti rijetko vraćaju u hotele i mesta šibenskog područja.

KRONICAR

Ćakule s Poljane

Psi za osobnu upotrebu

— Jesi li čitao u »Slobodnoj« kako se na području općine Trogir rasčišćava usurpirani teren...

— Jesam, pa šta.

— A šta ovi naši nešto ne poduzmu. Imamo i mi buldožete.

— Mogli bi, bogami... Samo počekaj, sada je sezona godišnjih odmora. Delegati su na moru, sunči i u zraku...

— I ja mislim da su najviše u zraku, u oblacima.

Takav se dijalog vodio na Poljani između mene i tamo nekih mojih prijatelja i drugova. Bilo je u čakulama i onoga: »ako napravimo red neće više kupaćima nitko smeti na općem dobru«; »neće se više bacati soda u oči«; »katranavati društveni dio plaže samo zato da se neko ne bi kupao ispred vikendice ovog ili onog gradanina ili druga, ne bi, kažu tada bilo onoga: »ovo je moje mulo«, »moja riva«, »moja obala«, »moje more«...

— Kada bi mogli i sunce bi usurpirali.

— Neki su već i to počeli...

— Oli je malo što su usurpirali pustu zemlju pa oče još i more...

U DRUŠTVU s nekim strancem, za kojeg smo kasnije saznali da je svećenik, povoli smo malo neobičan razgovor. Stranac je izazvao dijalog pitanjem.

— Kako to da kod vas, ovdje u Dalmaciji, nema pasa. Tu i tamo vidi se poneki...

— Znate, gospodine — rekli smo mu. Ovo naše podneblje nije za te četveronožne životinje. Dalmacija je, bar što se tiče prošlosti bila siromašan kraj. Kamen, bezvodni tereni. Jedva se čovjek prehranjuje a kamoli da drže psa.

Kada je stranac otišao od nas, uvjeren da je to pravi razlog što mi još uvijek nemamo toliko pasa kao, na primjer, srednjoeuropski svijet, nastao je smijeh i ovakve upadice.

— Počelo se i kod nas. I naše gospoje i drugarice nabavljuju pase, mačke, naročito one male za osobnu upotrebu.

— Moramo i mi ukorak s civilizacijom

— K vragu ti i civilizacija. Pas je zato da ga vodiš u polje, a ne da ti spava po krevetu i mota se po kužini.

Riječ po Riječ i prešli smo na mačke.

— Kako smo mi nemilosrdni prema mačkama. Sada kada je sezona, na Jadriji svaka vikendica ima po jednu-dvi mačke.

— Jest, imaju i pase...

— A kada prestane sezona, te jadne mačke ostave na pustoj Jadriji, mjavču u čoporima, crkavaju od gladi... Jadne beštje.

Kaže jedan:

— Ja volim životinje.

— Znači: imas pasa ili mačku.

— Baš zato što ih volim nemam ih.

G R G U R

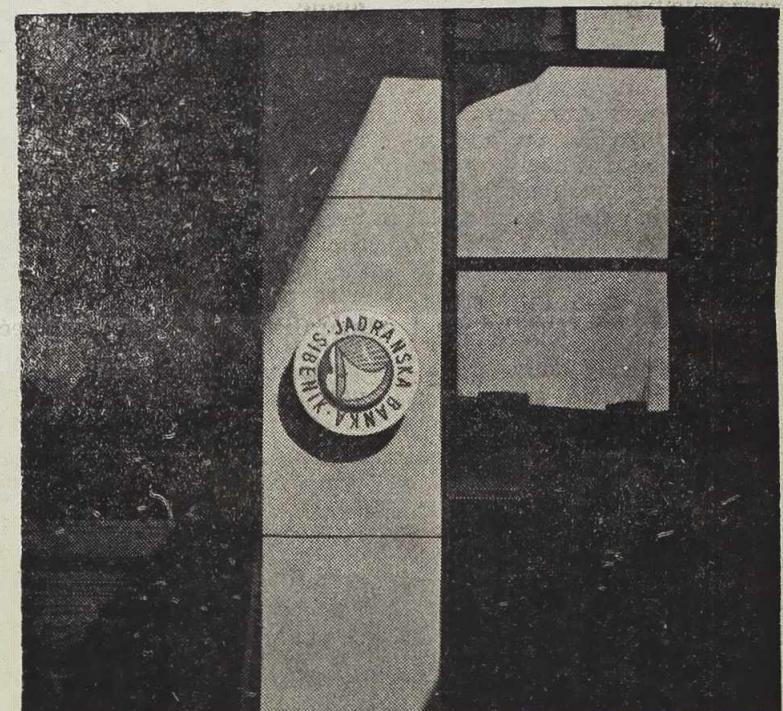
Jadranska banka Šibenik

Nema više „bolesničkih“ kredita

Nakon restrikcija i izmjena u uvjetima kreditiranja koja su stupila na snagu početkom ovog mjeseca, Jadranska banka odobrava potrošačima samo devizne kredite. Riječ je o kreditima koja se u odnosu 1:2 odobravaju na bazi prodaje deviza sa deviznih računa građana, bez pologa. Rok vraćanja je pet godina, a kamata iznosi 16 posto.

Od početka godine građani su radi dobivanja kredita prodali dva milijuna i 600 tisuća dolara. To je neznatno manje od iznosa koji su štediše podigle sa svojih deviznih računa radi dobivanja kredita u cijeloj prošloj godini. U 1981. godini, naime, ta sredstva iznosila su dva milijuna i 800 tisuća dolara.

Najnovijim mjerama ukinuti su gotovinski takozvani »bolesnički« krediti, te krediti osobama koje su uživale posebne povlastice. Ostali krediti moći će se dobivati uz nešto veće učešće od dosadašnjeg. Tako za nabavku namještaja kredit će se moći dobiti uz učešće od 80 posto, dok će za kupovinu predmeta osobne potrošnje čija je pojedinačna cijena veća od tisuću dinara, učešće iznositi 60 posto. U banci ističu, da će se ovi krediti odobravati na-

U Jadranskoj banci teže do kredita

kon što se sastane Izvršni odbor banke, kad će biti donesene detaljne i konačne odluke u vezi s kreditiranjem potrošača.

Sva devizna sredstva koja se kreditiranjem otkupljuju od

građana, kažu u banci, koriste se isključivo za potrebe šibenske privrede, za uvoz fizičkog materijala, te za plaćanje dospjelih obaveza po ino-kreditima.

G. Sivić

BRODOVI U LUCI

(OD 27. SRPNJA
DO 17. KOLOVOZA)

U šibenskoj luci su se od 27. srpnja do 17. kolovoza 1982. godine nalazili ovi brodovi: »Ursa«, Rijeka, »Mikula Orebić«, Dubrovnik, »Krila Istre«, Dubrovnik, »Liburni-

ja«, Rijeka (dva puta), »Kri-la Budve«, Dubrovnik, »Abu Rashid«, Aleksandrija, »Iliri-ja«, Rijeka (tri puta), »Krila Splita«, Dubrovnik, »Vinogradar«, Split (dva puta), »Baš-ka«, Rijeka, »Slavija I«, Rijeka, »Kornat«, Šibenik, »Sloboda«, Beograd i »Rumija«,

Bar.

Kroz to vrijeme u šibenskoj luci, osim većeg broja stranih jahti, boravio je 31 turistički brod domaće zastave s ukupno 669 putnika.

D. T.

IZVIĐAČI NA PAPUKU

U drugoj polovici srpnja 53 članova izviđača pomoraca »Šibenika« logorovali su na Bošnjakom jezeru.

U drugoj polovici kolovoza, petnaest izviđača pomoraca »Šibenika« otići će na školanje za vodnike u Gudogu na Papuku. (ep)

UMIROVLJENICI U SSSR

Udruženje umirovljenika organizira za svoje članove nekoliko izleta. 6. rujna bit će organiziran šestodnevni izlet po BiH, Hrvatskoj i Sloveniji. Cijena je 4200 dinara po osobi, a dio troškova snosi udruženje umirovljenika. 14. rujna organizira se petodnevni izlet u Kuću cvijeća po cijeni od 3500 dinara, a 13. rujna 12-dnevni izlet u SSSR po cijeni od 8200 dinara, sve u režiji izletnika. (ep)

OSIGURANJE TEHNIČKIH APARATA

Od 10. kolovoza ove godine Udruženje umirovljenika preko Zavoda za osiguranje obavlja svim umirovljenicima osiguranje tehničkih aparata. Osiguranje će se obaviti do 30. rujna. (ep)

DALI KRV

U Službi za transfuziju Medicinskog centra dobrovoljno su dali krv: Milan Blažević, Šime Roković, Nedjeljko Stipanić, Ante Tomažin i Svetin Štampalija (Tribunj), Ivan Milivojević, Paško Perić i Boris Obranić (Šipad), Ante Šelić, Darko Čaće, Ratko Vrančić, Zorana Antić i Petar Mijatović (MTRZ), Gracije Jurićev, Hijacint Ferara, Vitomir Jurićev, Ivica Jurićev i M. Šime Jurićev (Vodice), Vladimir Bosner (Zagreb), Bogdan Perkov (Beograd), Vladimir Ciceri (Split), Dinko Perković, Zlatko Čavić, Goran Ignjatović, Živko Ivanov i Ognjen Rokov (ORA), Zvonko Mihaljević i Mate Pender (V.P.), Nikola Suša (TEF), Zdravko Bělak, Slavko Alviž, Dragutin Perkov, Novica Golić, Vinko Dublić i Jusuf Pobjrić (TLM), Petar Gregorin (Novi Sad), Janko Lokas, Dragomir Lokas, Branko Jelić, Mario Čepić, Neven Ramadža, Božo Petričević, Ante Lovrić, Gjoko Lambaša, Anton Polak, Franjo Mlakar, Ivo Pender, Miljenko Mihaljević, Goran Ninić, Goran Grgurić i Milan Donadić (Šibenik).

Općinska organizacija Crvenog križa zahvaljuje svim darovateljima.

Vodice

Problem-mlijeko

Repovi za mlijeko pred vodičkim proda-vionačima u jutarnjim satima su svakodnevna pojava.

U RO »Vodičanka« kažu da je do ovoga došlo zato što je ZADARSKA MLJEKARA, koja opskrbuje Vodice, ostala bez znatnih količina mlijeka zbog gubitka jednog dijela ličkog područja kao sirovinske baze. Kninskog mljekari se RO »Vodičanka« u ovoj sezoni nije obraćala za pomoć, jer, kako kažu »kada bi Kninska mljekara imala mlijeka, oni bi nam ga sigurno ponudili«. Tako u Vodice pristiže dnevno tek nešto više od 50 posto potrebnih količina mlijeka, a događa se da pojedini prodavaonice dobiju tek jednu desetinu naručene količine.

Problem opskrbe hotela i odmarališta se pokušalo riješiti mlijekom u prahu, ali je od naručenih količina stigao tek jedan dio, tako da se dio konzumnog mlijeka isporučuje i njima. Nedostatak konzumnog mlijeka se djelomično ublažava u tetrapaku, ali pet do šest tona koje stižu jedanput ili dvaput tjedno ne mogu pokriti potrebe za mlijekom.

Kruha ima u dovoljnim količinama, iako se svježi kruh može nabaviti tek poslije 10 sati jer u jutarnjim satima u prodavaonice stiže onaj koji je ispečen prethodnog dana popodne. No ipak, kruhom se ne oskudjeva. Dok se maslac povremeno pojavljuje u trgovinama, pri čemu se prioritet u opskrbi daje hotelima za koje se zadržava i rezerva od oko 500 kg, margarin se ove sezone nije uopće pojavio.

Sećera uglavnom ima dovoljno, pa i piva i ostalih bezalkoholnih pića. I dok mlijeka, maslaca i brašna nema u dovoljnim količinama, opskrba mesom i nije tako loša. Točnije rečeno, do 1. kolovoza bilo je svih vrsta mesa, a poslije toga dovoljno samo jačegeg, dok ostalih vrsta mesa ima povremeno.

Problem opskrbe u Vodicama povećava i nedostatak trgovina i njihova skladišnog prostora. U istočnom dijelu Vodica postoje tek dva mala kioska od petnaestak četvornih metara u kojih je nemoguće smjestiti veću količinu robe. No u cijeloj toj situaciji čovjeku možda najteže pada neljubaznost koju pokazuju pojedini radnici u trgovini. jk

Tjedan Vodica u Herfordu

Suradnja Šibenika i zapadnonjemačkog grada Herforda rezultirala je ovih dana novim prijateljstvom. Naime, protekli tjedan proglašen je »TJEDNOM VODICA U HERFORDU«. Tom prilikom u taj grad otputovali su predstavnici Mjesne zajednice i turističke privrede Vodica, rukometni, košarkaši i nogometni, te vodička limena glazba. Oni će u Herfordu imati više susreta sa svojim domaćinima, i tom prilikom bit će vođeni i razgovori o dalnjem unapređenju suradnje između Vodica i Herforda. (s bl)

Hoteli puni - privatni smještaj prazan

Svi hoteli i autokamp u Vodicama su i nadalje puni. U vodičkim hotelima predviđaju da će se takvo stanje zadržati do kraja kolovoza, i da se u posezoni neće znatnije izmjeniti zbog nastupa nižih cijena, pa se tako s punim hotelima računa do kraja listopada.

Broj ostvarenih noćenja u prvih sedam mjeseci ove godine je za 26 posto veći u odnosu na prošlu godinu zahvaljujući dobroj predsezoni, ranijem otvaranju hotela »OLIMPIJA« i većem broju noćenja u srpnju za 10 posto u odnosu na prošlu godinu. I dok su hoteli u Vodicama puni, privatni smještaj bilježi pad gostiju. Tisuću kreveta nije bilo prodano za ovu sezonu, a 4 tisuće zakupljenih kreveta u cijeloj sezoni popunjeno je samo 17 dana. Od toga je sada popunjeno oko 3000 kreveta.

No to ne znači da su privatni objekti u Vodicama prazni. Naprotiv! Broj neprijavljenih gostiju je zapanjujuće velik. Prema broju privatnih objekata, računa se da u Vodicama boravi oko 20 tisuća gostiju, iako je prijavljeno samo osam i po tisuća. Samo u 10 posto privatnih objekata, koje su prošli tjeđan obišle inspekcijske službe zajedno sa SUP-om općine pronađen je 191 neprijavljen gost. Tako će Turističko društvo u Vodicama zbog neprijavljanja gostiju ostvariti umjesto 2 milijuna i 500 tisuća samo milijun dinara. Sudeći prema rezultatima ove kontrole, prve u sezoni, vidljivo je da ne bi bilo naodmet da se one provode češće.

J. K.

Primošten

Drugi susret dalmatinskih klapa

Protekle subote, u Primoštenu su se po drugi put sastale amaterske pjevačke klape sa šireg područja Dalmacije — ukupno njih dvanaest. Bila je to bez sumnje jedna od najatraktivnijih »ljetnih priredbi« ove godine. Potvrđuju to i imena izvođača: »Bilice«, »Jadrija«, »Brodosplit« (ž), »Lirice«, »Autotransport«, »Solin« i dr. Voditeljica je Ksenija Urličić.

Iako su organizatori namjeravali ovu priredbu preseliti u nešto »ljepši« ambijent starog Primoštена, ona se i ovaj put održala na terasi restorana »Mala Ráduča«. Možda dogodine da se i to ostvari, jer bez obzira na budućnost »Primoštenskih ljetnih priredbi« susret dalmatinskih klapa sigurno se ne bi smio zanemariti. Naime, već je i prošlogodišnji pokazao da za ovakve prirede postoji ne samo veliko zanimanje i domaćih i inozemnih gostiju već i potreba jer je sličnih kvalitetnih manifestacija u obilju lakozabavnih programa vrlo malo. (jp)

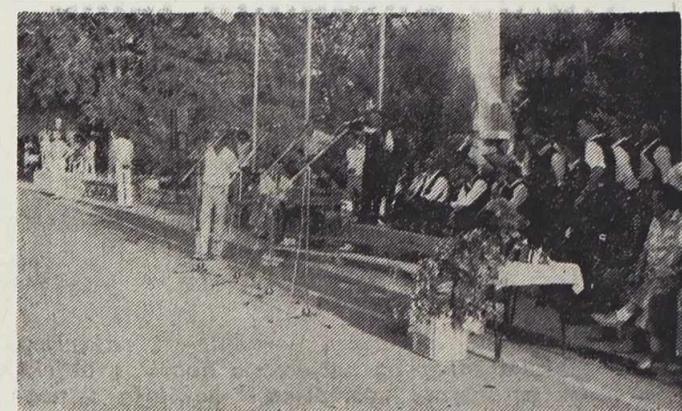
Mrtva priroda J. Baice

U hotelu »Slava« u Primoštenu zatvorena je još jedna samostalna izložba — Mrtve prirode Joška Baice. Ovaj slikar, rodom iz Dubrovnika, učenik »Dubrovačke slikarske škole« i njegov osnivač Koste Strajnića do sada je imao preko 20 samostalnih izložbi u Jugoslaviji i Evropi. 1978. godine izlagao je i u Šibeniku.

U Primoštenu se predstavio mrtvima prirodama (cvijećem, voćem, ribama). Slike su mu snažnih boja u još snažnijim kompozicijama. Služi se kombiniranim tehnikama tako da njegovi pastozni namazi djeluju poput glaziranje keramike.

Nakon ove u hotelu »Slava« vidjet ćemo još izložbe Nikole Peričića, Mladena Vukelića-Moroa i Lidine Luketa.

Pirovac

I sport razvija turizam

Natjecanjem za prvi glas Pirovca, kojeg je uz odličnu konkurenčiju a u prepunom gledalištu »Malog mista« izborio Mićo DOBROVIĆ, pjesmom »Dalmacija u mom oku«, tom kulturnom manifestacijom završene su ovogodišnje Pirovačke ljetne sportske igre. Prošlog mjeseca održane su brojne sportske i kulturne manifestacije: turnir u nogometu, koji je okupio 32 ekipe, a pobednik je »BARUTANA« iz Šibenika, te izborom za Mis Pirovca, čiju je titulu ponijela beograđanka Slađana MILOVANOVIĆ, zatim je održana ribarska večer uz iluminaciju čamaca, a gostima nudeno domaće vino i specijaliteti iz mora; a 8. kolovoza predvodjena imenom glazbom iz Pirovca i govorom dra Mile Zanke, koji je ove godine specijalno za ovu priliku doputovao iz Los Angelesa, održane su najatraktivnije utrke ovih Igara — utrka magaraca, čiji je pobjednik već peti put Miće UREMIĆ.

Vrijedno je spomenuti da su imena glazba i klape »Pirovac« u više navrata bile ugodno iznenadjenje za pirovačke goste, a također da je m/b »Negrit« u večernjim satima vodio goste po pirovačkom zaljevu, gdje su odusevljeni ljepotom i ugodnjem brojnim gosti izražavali samo zahvalnost.

Pokrovitelj ovogodišnjih — XIV pirovačkih ljetnih sportskih igara, bila je SOUR »PODRAVKA« iz Koprivnice, a organizatori su SSO i Odbor ljetnih igara iz Pirovca. Analizirajući rezultate ovogodišnjih Igara, kome se mogu uputiti same pohvale i želja da se ubuduće omasovljavaju i obogaćuju svim sadržajima koji pridonose razvoju mesta i turizma, ne možemo a da ne spomenemo i imena dvojice entuzijasta: Tome BAUSA, koji je s uspjehom obavio sportski i kulturni dio, te Željka SINKIĆA, dugogodišnjeg organizatora Igara.

Na slici: Detalj s prošlogodišnjih Igara. Željko SINKIĆ, najavljuje nastup klape »Penzioner« iz Šibenika

(Tekst i snimak: Davor GRGAT)

Zlarin

Obuka Crvenog križa

Mjesna organizacija Crvenog križa u Zlarinu jedna je od aktivnijih organizacija na području naše općine. Ona se dokazala nizom akcija provedenih na svom području. U prvoj polovici srpnja dvadeset žena Zlarina prošlo je univerzalnu obuku Crvenog križa, iz oblasti njegove bolesnih i povrijeđenih, prve medicinske pomoći, socijalne zaštite i higijensko-epidemiološke zaštite. Za ovu obuku u trajanju od 60 sati, stručnu pomoć dali su zdravstveni radnici u tom mjestu na čelu s drom Babićem te radnici Centra za socijalni rad. Mjesna organizacija Crvenog križa u Zlarinu provela je više sabirnih akcija, te akciju pomoći za stare i nemocne osobe, istakla se u društveno-političkom životu kao i u ostvarivanju ciljeva i zadataka Crvenog križa na planu obrane i društvene samogaštite. (ep)

Murter

Gostiju znatno manje

Prema podacima koje smo dobili u »Kornat-turist« birou, što posluje u sastavu RO »Slonica«, u Murteru trenutno boravi oko 3 tisuće registriranih gostiju, što je gotovo za polovicu manje u odnosu na stanje samo prije desetak dana. Najviše ih je u autokampu (oko 1200), dok su ostali smješteni u kućnoj radinosti, hotelu, marini i nekoliko odmarališta. Pretpostavlja se, međutim, da ovom broju treba pridodati još barem tisuću neregistriranih gostiju, uglavnom u vikendicama i kućnoj radnosti. Interesantno je spomenuti, da je broj domaćih i stranih gostiju gotovo jednak, što nije bio slučaj prošlih sezona u ovo vrijeme.

Tako manji broj gostiju znatno je »pridonio« boljoj opskrbi živežnim namirnicama, tako da se sada lakše dolazi do kruha, mlijeka i mesa. I situacija s vodom se poboljšala, zahvaljujući uglavnom pravednijoj raspodjeli između četiri mjesta na otoku.

Lj. J.

Skradin

Plava noć SOŠK-a

Povodom proslave 50-obljetnice NK »SOŠK«-a iz Skradina, 31. srpnja ove godine po prvi put je organizirana »PLAVA NOĆ«.

NK »SOŠK« osnovan je 1932. godine i od tada do danas nosi to isto ime braneći boje Skradina. Kroz svoju povijest uglavnom se natjecao uvijek na razini općine, u Šibenskoj nogometnoj ligi, no zadnje vrijeme osnivanjem međuopćinske lige Šibenik — Zadar postaje njenim članom. Razvojni put ovoga kluba kroz proteklih 50 godina nije bio nimalo lak, osobito u prvom i početkom drugog desetljeća svoga postojanja. Mnogi članovi za vrijeme NOB-a dali su svoje živote.

Danas NK »SOŠK« odgaja sva tri uzrasta, dakele pionire, juniore i seniore, koji iz ljubavi prema nogometu i svome mjestu zaneseni sportskim entuzijazmom bilježe iz dana u dan sve bolje sportske rezultate.

Po prvi put organizirana PLAVA NOĆ NK »SOŠK«, uz bogat kulturno-umjetnički program, svečano je najavila središnju proslavu 50. obljetnice skradinskog nogometnog kluba.

Na slici: Juniori NK »SOŠK«-a sa trenerom Ivanom Žurom.

I. SUŠIĆ

Notes aktualnih tema

Trenersko - igrački ispit

Pedeseta obljetnica »crvenih« i najavljeni reorganizacija saveznog natjecanja dobri su objektivni činiovi, a krajnje nestrpljenje navijača i nogometnih funkcionara još izraženiji subjektivni činilac u imperativu plasmana »Šibenika« u Drugu saveznu ligu. Imperativa, što su ga sami sebi nametnuli vodstvo, stručni štab, pa i svi igrači »crvenih«. Zvučna pojačanja Pralija, Bonačić, Vidačak i Nikezić vanjska su forma tog imperativa, no još snažnija je »unutarnja klima«, stvorena na Šubićevcu.

Koliko su nadanja »crvenih« u visok plasman očekivana? Odgovor zaista nije lak. Pogotovu, što bliska i daleka nogometna praksa kazuje kako svadje pojačanja i ne znače siguran korak naprijed. Stoga, i moja se razmišljanja krzmaju između loših iskustava drugih i neskriveno želje da se »Šibenik« ponovo nađe u drugoligaškom rasporedu. Siguran sam tek jedno: Kao nikad na Šubićevcu uspjeh ovise isključivo od igrača i trenera. Klupsko je vodstvo načinilo sve da se izbori željeni i visoki natjecateljski cilj.

Na putu u savezni rang Šibenčani moraju obrčnati sa »Spartom« i »Belišćem«, koji su jednakom kao i »crveni« posegnuli za vrhunski pojačanjima. Ove sezone neće biti slaba ni zagrebačka »Lokomotiva«, kao utočište iskusnih »otpadnika« iz Kranjčeviceve ulice. Kvalitetu Hrvatske nogometne lige oduvijek su čuvali riječki »Orient«, sisacki »Metalac« i benkovački »Velebit«, pa nema većeg razloga da tako ne bude i ove sezone. Pitanje je koliko će biti jak »Split«, koji je status izborio u »pet do dvanaest«, ali koji se može lako pojačati igračima iz bogatog splitskog bazena.

»Crvenima«, da ne duljim, neće biti lako. Uz neposrednu kvalitetu i iskustvo, trebat će im više uigranosti, pa i sreće. Pogotovu, na startu, kad u prva četiri kola tripit putuju. Stara narodna izreka »po jutru se dan...« imat će, usudjujem se prognozirati, punu potvrdu ove sezone na Šubićevcu. Sa 5 ili 6 bodova iz prva četiri susreta »crveni« bi zagrali sve gledaocce, uplašili sve suparnike. U protivnom, nezadovoljstvo vjernih, ali jednakost nestrpljivih navijača, bilo bi i te kako otežavajući činilac na putu prema željenom plasmanu. Vodilo bi neuspjehu, o kome kao da nitko od straha ne smije ni pomisliti.

REFLEKTOR

50 godina
NK »Šibenik«

POSLIJE PJESEME - U ZATVOR (2)

U dalmatinskom Pododboru Radničke sportske zajednice djelovalo je velik broj sportskih organizacija. Uz »Splita« i »Šibenika«, vrlo aktivni su bili »Zmaj« iz Makarske, »Solin«, »Orkan« iz Dubog Rata, »Junak« iz Sinja, »Jadran« iz Kaštela Šćurca, GOŠK iz Gruža, »Radnički« iz Korčule, »Zmaj« iz Blata, »Val« iz Kaštela Starog, »Slaven« iz Trogira i drugi.

Stalna prijateljska nadmetanja šibenskih »crvenih« s tim klubovima u velikoj su mjeri prelazila sportske okvire. Oni su zapravo bili odlična forma za širenje naprednih radničkih i komunističkih zanimanja. No, o tome je jednakost slutila, ako ne i znala policija, s kojom su se »Šibenikovi« nogometnici posebice sukobili poslije prijateljskog susreta sa »Slavenom« u Trogiru. Revolucionarne pjesme i parole zaorile su na zakusci poslije utakmice. Policija ih je ušutkala, ali je »crvena« mladost jednakom zapjevala na povratku u Šibenik, gdje su ih dočekali policija i žandarmi, te većinu — petodnevni zatvor.

Sukobi s policijom i žandarmima u Trogiru i Šibeniku datiraju iz 1939. godine, dakle u predvečerje NOR-a i socijalističke revolucije. Godinu dana kasnije doći će do zabrane djelovanja »Šibenika« i još 29 sličnih radničkih sportskih društava u Hrvatskoj. A početkom te godine Komunistička partija najizravnije preuzima rukovođenje crvenim »Šibenikom«. Infiltiranje komunista u vodstvo dru-

štva nije, naravno, prošlo bez teškoća. U takvoj klimi iz uprave i društva povlači se većina privatnih zanatlija i obrtnika. Na dužnosti predsjednika poslije punih šest godina zahvalio se dr Martin Čičin-Sain. Zamijenio ga je Nikola Šarac, a potom u rujnu 1940. godine funkciju predsjednika preuzima poznati šibenski komunist Pere Škarica, dugogodišnji igrač i nogometni sudac.

U politički i sportski razjedinjenoj Jugoslaviji nije se krajem 1940. godine biralo sredstva da se sprječi bilo kakva aktivnost naprednih snaga. Dvadesetosmog prosinca, na dan kad se trebao odigrati susret »Šibenika« i »Osvita« Predsjedništvo gradskog redarstva u Šibeniku »na osnovi člana 11. uredbe o zboru i dogovoru raspustilo je RSD »Šibenik«. »Crveni« aktivisti Pere Škarica, Iviša Baranović i Stojan Mileta pokušali su sve da tu odluku promjene, ali...

— U Splitu sam lutao od nemila do nedraga, tražeći nadležne osobe. Konačno, u radničkoj mi

komori rekoše da se »tu teško može bilo što učiniti, sjeća se Stojan Mileta.

ZA CRVENU POMOC

Aktivnost RSD »Šibenik« bila je formalno zbranjena, ali ne i stvarno prekinuta. Rodoljubno nastrojeni nogometari i dalje su se okupljali. Odigravali su susrete, širili napredne ideje. I spremno dočekali prve ratne mjesecne.

Fašisti su demolišali ogradi na »Osvitovu« igralištu na Šubićevcu, ali nisu uspjeli sprječiti nakanu šibenskih nogometara da se nadmeću za »crvenu pomoć«, koja se sakupljala za odlazak u partizane. Karabinjeri su, i ne služeći značenje susreta, čuvali stražu na utakmici Crnica — Šubićevac, koja je stvarno bila nadmetanje »Šibenika« i »Osvita«, a koja je okupila blizu dvije tisuće rodoljubno nastrojenih građana i prijatelja nogometa. Crnica je pobijedila sa 2:0, a vrijedno je spomenuti imena onih, koji su u teškim vremenima i lopatom prkosili okupatoru.

CRNICA: Jurišić, Junaković, Tikulin, Ninić, Baranović, Knez, Milet, Bego, Trlaja, Fakac i Bujas.

ŠUBIĆEVAC: Pekota, Brkić, Jurišić, Peričić, Zenić, Novak, Matačić, Friganović, Erak, Rudan i M. Rončević.

Od »Šibenikovih« igrača, koji su nastupili u toj utakmici, život su u NOR-u izgubili Ivo Junaković Ivela, Ante Baranović, Zdravko Bego, Mile Bujas i Ivo Matačić. Stariji Šibenčani pamte imena još mnogih »crvenih« sportaša, koji su se spremno odazvali pozivu Partije i pali za pravednije i bolje društvo: Dane Rončević, Lepa Šarić, Hrvoje Vulelija, Paško Zaninović, Zita Ercegović, Albin Golub, Stjepan Ninić, Robert Alfier, Nikola Božikov, Slobodan Macura-Bondo, Vlado Peran-Živko i Miro Višić. Ova posljednja trojica proglašeni su narodnim herojima Jugoslavije. (im)

PRVA UPRAVA RSD »Šibenik«

Zredsjednik: Martin Čičin-Šain, potpredsjednik: Ante Ančić, prvi tajnik: Marko Bičić, drugi tajnik: Krešo Crnogača, prvi blagajnik: Zvonimir Grubić, drugi blagajnik: Juraj Balen-Đuka, te odbornici: Mijo Blaće, Josip Vanjur, Ante Blažević, Josip Maškar i Ivo Lakoš.

Snimak momčadi sa jedne od prvih prijateljskih utakmica

Što kažu prvi ljudi NK »Šibenik«

Izgovor ne pomaže

Stipu smo Kedžu, trenera nogometara »Šibenika« više puta »iscrpili« u predsezonskim razgovorima, pa se uoči samog prvenstva odlučimo na predsjedavajućeg Marka Slavice, kao jedinog sugovornika. No, Marko izgleda ne može bez Stipe. U dogovorenem vremenu pojavila su se obojica. Kao još jedan dokaz ovosezonske koordiniranosti Izvršnog odbora

rektoru »Kamenara«. Očito je i to da želi ući u sve poreklupske aktivnosti. Od objekata do same momčadi. Ne krije jedino nezadovoljstvo oko akcije saniranja igrašta.

— Ovdašnji su stručnjaci po grijeli, vjerujući da će trava sama regenerirati. Tek sad, kad je vrag odnio šalu, pristupili smo »krpanju« s novim, zelenim kvadratima. U takvoj

To se željeno zajedništvo nije baš iskazalo u pripremnom razdoblju. Ni igrom ni rezultatima. »Šibenik« nije demonstrirao »svoju igru«?

— Istina je to. Ne mogu biti zadovoljan onim, što smo pokazali u tim utakmicama. Ipak, činjenica je da smo u devet susreta zabilježili 8 pobjeda i jedan neodlučan ishod. To, među ostalim, daje nadu da će u prvenstvu biti bolje.

»ŠIBENIKOV« VOZNI RED

- 22. kolovoza: Zadar
- 29. kolovoza: Velebit,
- 5. rujna LOKOMOTIVA
- 12. rujna Orijent,
- 19. rujna JUNAK,
- 26. rujna: Mladost,
- 3. listopada: ISTRA,
- 10. listopada: Slavonija,
- 17. listopada: NERETVA,
- 24. listopada: Belišće,
- 31. listopada: TRGO-SLOGA
- 7. studenoga: Split,
- 14. studenoga: METALAC,
- 21. studenoga: Brodski SK,
- 28. studenoga: SPARTA

● Ždrijeb na startu nije vam sklon. Ne bismo se željeli naći u vašoj koži u tom smislu...

— Tri susreta od četiri na startu igramo na strani. Ždrijeb je bio krajnje neugodan. No, to za našu momčad ne bi smjelo biti teškoča, već naprotiv poticaj. Da upravo na »vrćim« terenima u Zadru i Benkovcu dokažemo svoju spremnost, iskustvo i kvalitetu, odlučan je Kedžo.

K OSARKA

Međuopćinska liga

„Galeb“ i „Šibenka“ u vodstvu

Nakon ljetne pauze ponovno je zaigrala lopta pod obučima. U 9. kolu Međuopćinske lige odigrane su tri utakmice. Četvrtu utakmicu »Rogoznica« — »Kornatar« odgođena je na zahtjev gostiju. »Galeb-TLM« je kao gost u Tribinju s jednim košem razlike, ali zaslужeno pobijedio »Gajetu« i tako se izdvojio na vrhu bez jednog poraza. I u drugim dvjema utakmicama gosti su slavili pobedu, »Vodice« u Prvi Luci, a »Raslini« u Kosovu.

Zbog neplaćanja dugova prema Savezu suspendirana je do podmirenja druga momčad »Rasline« pa se do daljnega u Raslini neće igrati košarka. Ako se suspenzija skine dogovorit će se novi termini za odigravanje utakmica.

Rezultati utakmica 9. kola:
Mareta — Vodice 52:76 (22:27), Gajeta — Galeb-TLM 61:62 (26:33), Kosovo — Raslina 74:76 (39:38).

TABLICA

Galeb-TLM	9	9	0	697:517	18
Gajeta	9	6	3	677:632	12
Raslina	8	6	2	642:606	12
Vodice	9	5	4	606:543	10
Mareta	9	4	5	570:596	8
Kornatar	8	3	5	552:598	6
Rogoznica	7	1	6	455:508	1
Kosovo	9	0	9	543:742	0

TABLICA

Sibenka	7	7	0	801:196	14
Galeb-TLM	7	5	2	299:253	9
DOŠK	7	4	3	383:»85	8
Kosovo	7	3	4	272:427	5
Zaton	7	2	5	150:451	3

Parovi 9. kola: DOŠK — Kosovo i Zaton — Galeb-TLM, dok je Šibenka slobodna.
(mp)

Garnizon Šibenika obranio naslov. Na slici: detalj s prošlogodišnjeg natjecanja

Sport u JNA

ŠIBENIK OBRANIO NASLOV

Momčad šibenskog Garnizona obranila je prošlogodišnji naslov prvaka pobjedom u sveukupnom poretku ovogodišnjeg 3. međugarnizonskog sportskog prvenstva, što je održano u kasarni »Ante Jurić« i u plivačkom bazenu u Crnici.

Oko 300 vojnika, mornara i starješina iz garnizona Visa, Lastova i Šibenika nadmetalo se u sedam sportskih grana — vojnog višeboju, atletici, rukometu, košarcima, odbjoci, plivanju i streljaštvu. Šibenčani su pripala sva prva mesta, osim u odbjoci gdje su najbolji bili predstavnici viškog Garnizona.

Predma je natjecanje održano po velikoj vrućini, sportaši su pokazali izvanrednu fizičku pripremljenost pa je uz disciplinu i primjernu organizaciju domaćina ovo natjecanje proteklo na zavidnoj razine.

ATLETIKA - REZULTATI:
100 m 1. Zdravko Omrčen (Lastovo) 11,4; 200 m 1. Asim Brševac (L) 25,4; 400 m 1. Poluautomatska puška: 1. Siniša Mašović (V) 440 krugo-

va. Pištanj: 1. Obren Janković Asim Brševac (L) 0,57; 800 m 1. Dragan Krstić (Šibenik) 2,12,3; 1500 m 1. Slavko Hosjak (Š) 4,18,2; 5000 m 1. Slavko Hosjak (Š) 17,20,0; ŠTAFETA 4x400 m 1. Šibenik 3,57,6; 2.

Lastovo 0,52; ŠTAFETA 4x400 m 1. Šibenik 3,57,6; 2.

Lastovo 4,07,0; 3. Vis 4,18,1; SKOK U VIS: 1. Vlado Turajlić (Š) 1,95 m. SKOK U DALJ: 1. Zdravko Omrčen (L) 6,35 m. KUGLA: 1. Ivan Majstorović (Vis) 10,39 m. BOMBA: 1. Tomislav Stevanović (V) 61,5 m. PETOBOJ: 1. Josip Barišić (Š) 2313,5 bodova.

MOMČADSKI POREDAK: 1. ŠIBENIK 5836 krugova, 2. LASTOVO 1470, 3. VIS 980 krugova.

PLIVANJE — REZULTATI:
100 m slobodno 1. Vlado Handžeković (Š) 0,59,5; 100 m prinos: 1. Elko Rosić (Š) 1,19,80; 50 m sa puškom: Ranko Popović (Š) 0,34,10; ŠTAFETA 4x100 m 1. ŠIBENIK 2,25,8 2. VIS 5,20,30; 3. LASTOVO 5,30,00; ŠTAFETA 4x50 sa puškom: 1. ŠIBENIK 2,25,80; 2. LASTOVO 2,35,60; 3. VIS 3,23,40.

MOMČADSKI POREDAK: 1. ŠIBENIK 6348, 2. LASTOVO 2942, 3. VIS 1395 bodova.

KONAČNI POREDAK U RUKOMETU: 1. ŠIBENIK 4 boda, 2. VIS 1, 3. LASTOVO 1 bod.

KOŠARKA: 1. ŠIBENIK 4 boda, 2. LASTOVO 2, 3. VIS bez bodova.

ODBOJKA: 1. VIS 4 boda, 2. ŠIBENIK 2, 3. LASTOVO bez bodova.

SVEUKUPNI MOMČADSKI POREDAK: 1. ŠIBENIK 29 bodova, 2. LASTOVO 16,5, 3. VIS 14,5 bodova.

Nogomet

Kup pobjednika kupova Dalmacije

SOLARIS KONTRA 2:0

U prvoj utakmici kupa pobjednika kupova Dalmacije održanoj u Crnici sastale su se šibenska momčad »Solaris« i splitska momčad »Kontra«. Iako je rezultat 2:0 za »Solaris« dovoljan za revanš u Splitu, domaćin je propustio priliku za postizanje golova. Kod domaćina je najbolji bio vratar Šiklić, a kod gostiju Sapunar. Ovaj susret je sudio Topčić iz Šibenika. Pobjednička momčad Solarisa igrala je u ovom sastavu: Šiklić, B. Gracin, Z. Gracin, Cvetković, Bumbak, Belamaric, Čaleta, Rosan, Kalabrić i Tabula. (rt)

	Tablica					
Bilice	13	11	0	2	35:15	22
Solaris	13	9	1	3	34:13	19
Barutana	13	9	1	3	33:23	19
Osvit	13	9	0	4	30:16	18
Obrtnik	13	7	3	18:20	17	
Partizan	13	6	2	5	19:20	14
Danilo	13	6	1	6	24:20	13
Gornje	13	6	1	6	23:19	13
Baldekin III	13	6	1	6	23:19	13
Mandalina	13	6	0	7	32:28	12
ATP	13	5	2	6	21:21	12
Sibenik	13	3	3	7	14:24	9
Baldekin	13	2	3	8	18:35	7
TLM II	13	2	2	9	15:22	6
Šubićevac	13	0	1	12	8:37	1

Prvenstvo Šibenika I liga

PRVI DIO BILICAMA

U posljednjem kolu prvenstva Šibenika u prvoj ligi malog nogometa postignuti su očekivani rezultati.

Rezultati 13. kola: Barutana — Baldekin 0:2, Bilice — Solaris 2:1, Baldekin III — Šubićevac 3:0, Mandalina — ATP Sibenik 2:1, TLM II — B. Kidrić I — Osvit 0:1, Obrtnik — TLM II — B. Kidrić II — Partizan — Danilo Goranje 2:1.

JAKOV DESPOT

Prošlog ponedjeljka u Šibeniku je sahranjen inž. Jakov Despot, osnivač i dugogodišnji član uprave VK »Krka«, savezni kapetan veslačke reprezentacije Jugoslavije između dva rata i dobitnik Zlatne plakete Veslačkog saveza Jugoslavije. Jakov Despot premirnuo je 13. kolovoza u 85. godini.

U prisustvu velikog broja građana, sportaša i prijatelja veslačkog sporta, od pokojnika se dirljivim riječima oprostio prof. Berislav Marić — Peko, koji je u ime građana Šibenika i VK »Krka« istakao njezinu veliku ulogu u razvoju i unapređenju veslačkog sporta u Šibeniku, Dalmaciji i u našoj zemlji uopće.

Njegovom smrću šibenski i jugoslavenski veslački sport izgubio je istaknutog sportskog radnika.

ATERPOLO

Pionirsko prvenstvo

Solaris prvak Hrvatske

Na pionirskom prvenstvu Hrvatske u vaterpolu što je održano u Korčuli vaterpolisti »Solarisa« osvojili su prvo mjesto ispred prošlogodišnjeg prvaka »Mladosti-studenta« iz Zagreba. Oni su pobijedili sve svoje protivnike, a igrali su neriješeno protiv POŠK-Brodomerkura.

Rezultati: POŠK-Brodomerkur — Solaris 5:5, Jadran

— Solaris 4:9, Solaris — Mladost-student 7:4, KPK — Solaris 6:14 i Solaris — Primorje 10:3.

Momčad »Solarisa« nastupila je u ovom sastavu: Šikić, Šarić, Županović I, Grubić, Matulin, Šupe, Tučak, Nikolić, Đelić, Bujas, Erceg, Županović II i Gojanović.

(rt)

Iz Matice iseljenika

Najjača iseljenička organizacija

Podaci koji bi nas zanimali nisu sigurni osim orientacijskih, sa područja hrvatskih krajeva oko 1/10 naših sugrađana početkom 20. stoljeća obijalo je prekomorske krajeve, a pred I svjetski rat na tom sjevernoameričkom kontinentu bilo ih je do 500.000.

Odlazak u tadinu nosio je tada karakter privremenosti, jer su oni ostavili u svom zavičaju obitelji, roditelje sa nama da prištedom, uz famu o bogatoj i sretnoj Americi poboljšaju ekonomsku egzistenciju i vrate se u rodni kraj.

Noseći sa sobom moralne kvalitete, urođeno dobro, a svi su oni bili na rodnoj grudi poljoprivrednici, dolaskom na novi kontinent našli su se u nevolji, nezaštićeni, jer su ubrzo bili izloženi špekulacijama onih koji su ih prihvatali i sve više preko njih profit stvarali, osiguravajući im smještaj, ishranu i pronaletažeće najtežeg posla. Tako isto našli su se nesigurni u toj velikoj industrijskoj zemlji, nevješti tvorničkom radu bez kvalifikacija, ugroženi čestim nesrećama na poslu pa i bolesti.

Postojali su tada na našem području tzv. Zadružni savezi, veliki dio stanovništva bili su poljoprivrednici, pa je baš na tom polju nešto započeto i urađeno, kako bi ove zadružne institucije mogle postati pogodna spona za iseljeništvo, jer su im u savezu bile poz-

nate ekonomski prilike članstva poljoprivrednika, kao i sve ono tegobno socijalno vezano za njihov daleki put u emigraciju.

Zadružni savez u svome kriju osnovao je zadružnu »Putnik« sa zadatkom organizacije prevoza i zaposlenja iseljeništva, davanja im uputa, dok bi Savez imao zadatok da sačuplja i čuva uštude iseljenika za potrebe njihovih porodica u starom kraju.

U ovim izuzetno mukotrpnim prilikama po našeg iseljenika nastalo je prve korisne iseljeničke organizacije u SAD, pa tako delegati 6 područnih malih društava osnovaše na Konferenciji 2. 9. 1894. u mjestu Allegheny »Hrvatsku nadnodnu zajednicu« sa sjedištem u Pittsburghu. Uz ovu dobrotvornu organizaciju pojaviše se još »Hrvatska zajednica« u Illinoisu – Čikago i »Hrvatski savez« u San Francisku.

U Kanadi osnovana je Hrvatska bratska zajednica 1903. godine sa sjedištem u Torontu.

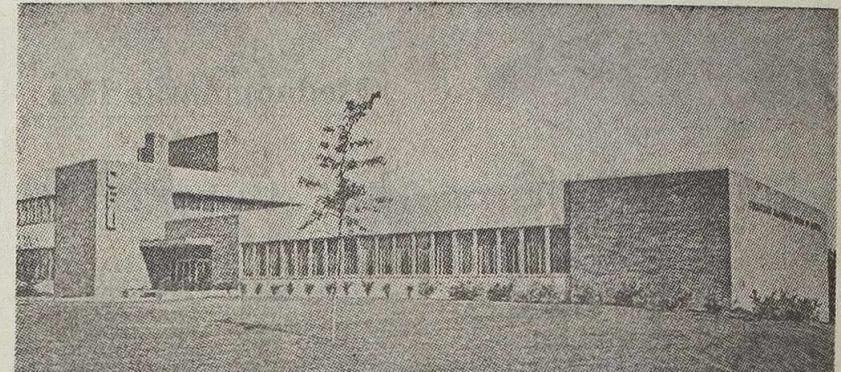
Ova narodna zajednica dje lujući po osnovi Statuta, uz svoje već brojne članstvo, imala je osnovni zadatok pružanja pomoći našim ljudima, radnicima u bolesti i drugoj nevolji, što je naročito došlo do izražaja u vrijeme višegodišnje ekonomske krize u Sjevernoj Americi i nezaposlenosti dolaska na predsjednički položaj F. D. Roosvelta. Dakle,

trebalo je iseljenike socijalno i duhovno organizirati. Bratska iseljenička organizacija u sve većem porastu bila je emigrantima glavni nosilac u nevolji, isplaćivala je naknade invalidima rada, bolesnima za liječenje, obiteljima umrlog hranarina, ujedno pospiešujući političke čežnje naših iseljenika za međusobnim povezivanjem i oslobođanjem od austro-ugarskog jarma.

U daljem širenju po SAD i Kanadi ova zajednica formirala je svoje ogranke tj. odsjekove numeracijom označene za pojedini grad, na čelu kojeg odsjek biran je odbor na određeno vrijeme, čiji delegati sačinjavaju skupštinu Hrvatske bratske zajednice određenog razvija. Ona se bira na određeno vrijeme, ona bira glavni odbor, svoga predsjednika, potpredsjednika, tajnika i glavnog blagajnika. Od 1926. godine konačno organizacija dobiva ime »Hrvatska bratska zajednica« (HBZ) dugo već poznata diljem svijeta.

Umjesto prethodne novine »Danice« od 1904. g. počinje izlaziti list »Zajedničar« službeni tjednik iz Pittsburgha, te on do danas kao kulturna institucija zajednice izlazi na našem, a djelomično i na engleskom jeziku, kao najstarija etnička novina po vijeku trajanja u svijetu.

»Zajedničar« obavlja brojne društvene funkcije u životu zajednice, u čuvanju naše kul-

Glavna zgrada Hrvatske bratske zajednice

ture, i njenog upoznavanja za američku društvenu sredinu, te prenošenje kulturne tradicije stare migracije na njen brojni pomladak.

Između dva rata Zajednica je pokazivala nezadovoljstvo na prilike vladajuće na Balkanu, a krajem II svj. rata donijela je Bratska zajednica rezoluciju o podršci NOP-u i oslobođenju naših krajeva prijenih Italija, pružajući domovini materijalnu pomoć i svojoj braći te rodnom kraju.

U širenju prijateljske suradnje sa iseljeništvom — Matice iseljenika Hrvatske učvrstila je i proširivala veze sa HBZ u dokaz kojih izuzetno prisnih odnosa upućuje u Zagreb 1969. g. održani jubilej 75 godina rada Zajednice, pa 1981. g. u Zagrebu Omladinski festival tamburica, kako bi se ujedno i naša javnost što bolje upoznala sa ovom iseljeničkom organizacijom.

Shvaćajući nacionalne potrebe djece naših iseljenika Matice iseljenika Hrvatske prihvatala se je proslave 10-godišnjice omladinske kulturne federacije HBZ i njenog jubilarnog tamburaškog fes-

tivala, a održan u Zagrebu 1976. g. kao kraj u podrijetlu članstva djedova i očeva iseljeničke djece.

Sa druge strane Hrvatska bratska zajednica učinila je i čini slične usluge na polju suradnje, organizirajući razne gostovanja naših kulturno-umjetničkih društava i sportskih klubova po sjevernoj Američkoj kontinentu.

U ovako sažetom prikazu stvorenom velikog zdanju naših iseljenika Sjeverne Amerike moramo reći, Hrvatska bratska zajednica naša je najveća, i jedna od najvećih iseljeničkih organizacija na svijetu, ima oko 1.000 svojih ogranka sa 250.000 članova, kapitalom od oko 100 milijuna američkih dolara, sposobna je da svojim pomlatkom nepokolebljivo nastavi i unaprijedi tradiciju svojih otaca i dječeva, i da ugodnim zvukom tamburice, našom narodnom pjesmom, plesom i narodnom nošnjom, javno i gordo podsjeti cijeli svijet na svoje istinsko izvorno podrijetlo.

(pm)

NOVINSKI ŽIVOT U ŠIBENIKU (5)

Znajući vrijeme »Fabrika i njiva« glasilo Nezavisne radničke partije (komunista) nije se opredjeljilo za dug vijek. Baljkasov pokušaj iz 1923. izdržao je svega 4 broja. »Veličanstvenom manifestacijom« splitskog radništva i seljaštva sa Vicom Jelaskom na čelu, pokretači »Fabrike i njive« podigli su svoj glas »nejučačkom vremenu u prkos« za pravo maloga puka, kao nekog njegov prethodnik »Naprednjak«. Svojim potonućem i žrtvom otvorili su put drugima, što je inače karakteristika takvih listova toga doba kao i njihovih urednika.

Još 1922. izlazi kratkovjeka »Soča« kao izraz Organizacije jugoslavenskih nacionalista u Šibeniku s jugoslavenskom zastavom dijagonalnom zatalasnom preko cijele naslovne strane. »Hrvatski dom« se okušava 1924. a potom listovi manjeg značenja, kao što su »Nova zora«, »Primorski lovac« (1931) i drugi. Vrlo je živa izdavačka djelatnost katoličkog klera. »Djecezanski list« kao vjesnik šibenske biskupije izlazi od 1926. do 1941. a nešto opremljeniji »Katolik« od 1930 do 1940.

Šaljivim listovima nikad kraja. Tako Ante Ružić-Bačo izdaje »Rešeto« 1921. koje nije nikoga stedjelo. Kler je osobito nemilo prosijavan kroz njegove sitne pore. Zatim slijede »Marun« i »Golub« i nešto poslije (1936) »Tamburin« kao list za seoske novitete i smih.«

1928. u Šibeniku se javlja »Narodni list« pod rukom Ilike Zečevića. Kako se datum dogodio na godišnjicu smrti Jurja Bijankinija, list se i odužio njemu i njegovu pepelu priznanjem o dugu prema njegovu »Narodnom listu«. Pokrenut u gluho doba, umjesto da tu oskudnost popuni ljudskom riječi, on je ostao na sitnim zadjevcima i kolodvorskим informacijama popunjavanjući posljednju stranu pozivima: Oglasiće u »Narodnom listu«. Možda je to glas posredno o praznom vremenu praznim arćima papira. Tek ponekad bi sjevnuo oganj. Tako, dirnut fašističkom opasnošću iz okupiranog Zadra, list je napisom »Na fašističke izazove u Zadru, Šibenik je dostojno odgovorio«, reagirao bespriječno i spremno.

Tada se javio drugi glas, »Glas« privredno-kulturne Matice za Sjevernu Dalmaciju protkan i u samom naslovu cirilicom i latinicom. Vlasnik bio je Marko Triva, a urednik Stevan Prostran. Nakana mu bijaše okupljanje Srba te se tako svojom misijom i odviše ograničio. Kako se pojavio 1929., list je uzeo kao znamenje svoga rada Vidovdan i Kosovo »dva ukleta simbola«. Poslije Pavle Zelić vodi Maticu »Savinim putevima«, kako izrijekom sam kaže. »Vidovdanskim saborom na Kosovu« (kod Knina) list se 1936. opratila od evog svijeta ganut-

ljivom opaskom iz junačkih vremena: »Nemoj, si ne, govoriti krivo, ni po babu ni po stričevima, već po pravdi Matičina Glas.«

Težeći jugoslavenskom integralizmu, oglasila se »Primorska riječ« 1931/32. kao što će se poslije oglasiti »Narodno slovo« te »Narodna tribuna« i »Svijet«. Tiskarske usluge s povjerenjem dru K. Ježini ponudio je Vitaliani. Od »Velevbne proslave 500 godišnjice katedrale« u Šibeniku pa do »Oporeku svojim čitaocima« prošlo je samo 6 mjeseci, ali nas je ipak dobronamjerni motrilac preduhitrio zabrinutom bilješkom »Pogled na šibenski društveni život« rogobereti: »Dalmatinski društveni život jest život ulice i kafane, život vreve i živahnosti«. A malo potom: »Moramo odmah ovdje konstatirati da u Šibeniku ne postoje nikakav društveni život...«

Makar kratka vijeka »Riječ« je bila od svih zapaženija. Iako samo s dva broja, »Seljačko zvono« 1931. predstavilo se kao najčitaniji glas opozicije. Njegov vijek je i određen oskudnim vremenom. Predajući žežlo »Narodnom slovu«, »Primorska riječ« je to učinila nostalgično i teatralno, navajajući dotada neviđen dnevnik koji će odgovoriti svim potrebama Šibenčana. Nakon kratkotrajnih »Šibenskih novosti« Jere Čogelje, koje su se pojatile 1930., nekako u isto vrijeme kad i Dobrićev »Ekonomski front«, »Narodno slovo« bili su postanak u veljači 1932. pod uredništvom Milivoja Grubišića. Pretendirajući na dokaze žilavosti i borbenosti svojega grada, list je izjavio da ima za svrhu »dokazati što Šibenik hoće i što Šibenik može«. Nerjetko se na njegovim stranama javljao i pokušaj sinteze života u tadašnjoj Jugoslaviji što bijaše napor glavnog komentatora Miroslava Keschemeta. Izdišući u svibnju iste godine, razočarani urednik Grubišić napisao je nekrolog gradu »Šibenik grad vječne učimlosti« prizivajući u pomoć i samog Dantona: Aplès le pain c'est l'éducation le premier besoin d'un peuple. Nastojeći se ipak oduprijeti, »Slovo« je zagazio u polemiku s »Glasom« koji je za preparandiju u Šibeniku rekao »Šibenska preparandija nema ništa drugo nego neke zalijepljene barake u kojima je i školovanje bilo samo krparenje. Što se najbolje vidi po većini daka koji su je završili.« To je bila beseda »Glasa« koji je, kako znamo, imao podnaslov »Privredno-kulturne Matice. Opsjedan, braneći se od »Juriša na šibensku preparandiju« list se ugasio 15. svibnja 1932. a da nije ispunio obećanja i isčekivanja.

U tom međuratnom bogatstvu kulturnih nastojanja nemoguće je preuštjeti dra Božu Dulibića koji se posebice isticao kao svestrana ličnost. U

pristupu kulturnoj prošlosti Šibenika ne može se prezreti njegova »Socijalna revija« — mjesecnik za kulturu, ekonomiju i socijalnu politiku. Obraćajući se prijateljima i preplatnicima, Dulibić je rekao: »Kao nositeljica kršćanskih društvenih idea, voljena svijetlim primjerom velikog dra Kreka, »Socijalna revija« će pratiti sve socijalne pojave, biti strogo objektivna i pozitivna, ali i odlučna. Potreba je potakla pokretača ove revije da pokrenu taj mjesecnik, jedini i najveći ove vrste u Jugoslaviji.« Revija je izlazila od 1931. do 1937. i okupila mnoga značajna imena naše znanstvene elite.

U subotu 4. ožujka 1933. odjeknu gradom Šibenikom »Narodna tribuna« koja će tjemom svoga osmogodišnjeg izlaženja nekoliko puta mijenjati ime (Tribuna, Obrana, Nova Tribuna) stavljajući se u službu »prosvjetnog, privrednog, socijalnog i komunalnog te uopće progresnog značaja« da konačno padne potpuno u službu kraljevskom režimu. U početku okrenuta svjetskim zbivanjima, i to informativno, unutarnje probleme sagledavala je bogažljivo i laskavo ulagajući se vlasti i upravi radi toli umnog vodstva i brige za maloga i radnog čovjeka. Izlazeci subotom, u drugom godištu se odlučuju na utorak i petak posežuti i za napisima sa znanstvenim pretenzijama, ali svejedno fisionomija lista ostaje ista, bez zrelosti i obuhvatnosti. Dapače, kronika grada i okolice dobiva sve više mesta. Ipak, opasnost vremena uljevala je strepnja.

Kako je nakana ovoga napisa bila prikazati Šibensko novinstvo do 1941. na tome smo i ostali. Ali, da ne bi izgledala potpuna šutnja od tada pa do danas, letimično ćemo nabrojiti samo naslove koji su se pojavili u gradu pod Šubićevom.

Godine 1942. javlja se »Vjesnik slobode«, a 1943. »Narodni vjesnik«, »Partizanske vesti« počinju 1944. kao i glasilo HSS-a »Slobodni dom«. Srpski klub vijećnika ZAVNOH-a izdaje »Srpsku riječ«.

»Šibenski list«, organ Socijalističkog saveza radnog naroda za grad i kotar Šibenik, pod rukom Nikole Bege pojavio se 16. kolovoza 1952., a prestaо za uredništva Josipa Grbelja 28. lipnja 1967. List je, međutim, ponovno pokrenut 1978. nastavivši ondje gdje je njegov prethodnik stao.

(KRAJ)

Ivan PANDŽIĆ

ŠTEDITE
KOD JADRANSKE
BANKE

SIZ za zapošljavanje**Traže se radnici****TLM »BORIS KIDRIĆ«**

- vozač viljuškara na neodređeno vrijeme (KV vozač »B« kat. sa godinom iskustva)
 - VKV električar sa godinom iskustva na neodređeno vrijeme
 - KV strojopravnik sa godinom iskustva na neodređeno vrijeme
 - NKV radnik pomoćnik (6 izvršitelja) na određeno vrijeme
- Rok oglasa do 26. VIII 1982.

OSNOVNA ŠKOLA »MATE BUJAS«

- čistačica na neodređeno vrijeme (osnovna škola)
- Rok oglasa do 23. VIII 1982.

KK »ŠIBENKA«**PRETPLATA 1982/83.**

(bez play offa)

OD 15. KOLOVOZA DO 10. RUJNA

Svaki dan osim nedjelje od 7 do 13 i od 17 do 19 sati.

Cijena pretplatničkog bloka 1320 dinara. Članarina za 1982. 150 dinara.

Izvršni odbor KK »ŠIBENKA«

TUŽNO SJEĆANJE

Dana 20. VIII 1982. navršava se šest mjeseci otako je prestalo kucati tvoje plemenito srce.

Josip Đelalija (Bepo)

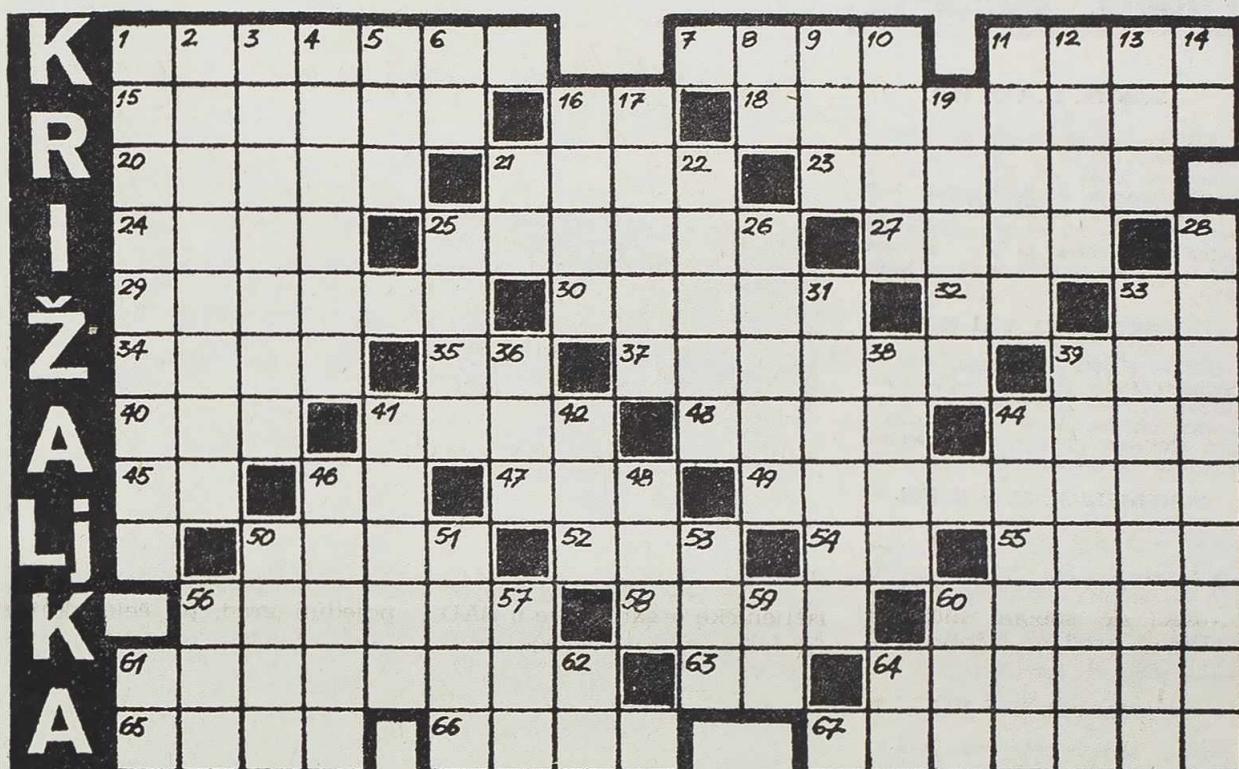
Vrijeme ne može ublažiti tugu, jer voljeni se nikad ne zaboravljaju. Tvoja dobrota i vedri lik živjet će u nama kao vječna uspomena na tebe dragi supruže i oče.

supruga Vesna, sin Blaženko i kći Vinka

Dana 22. VIII 1982. godine navršava se mjesec dana od prerane smrti dragog

Josipa Kokića

Ožalošćena supruga Manda

VODORAVNO: 1. Vrsta polne bolesti, gonoreja, 7. Izmjerena točka na zemljisku, 11. Vrsta kartaške igre, 15. Tekućina koja se upotrebljava u proizvodnji boja, 16. Krat. za sportsko društvo, 18. Vojnički čin (množina), 20. Ime grčkog kompozitora Theodorakisa, 21. Str. žensko ime, 23. Vrsta domaće tjestenine zrnasta oblika, 24. Str. muško ime (Ljubo), 25. Jezero u SSSR-u, 27. Sebičan, 29. Musl. žensko ime, 30. Str. žen. ime, 32. Automobilска oznaka za Egipt, 33. Inicijali zagrebačkog glumca (zapažene uloge u Velom i Malom mistu), 34. Žlijeb na dasci, 35. Osobna zamjenica, 37. Utjelovljavanje božanstva u hinduskoj mitologiji, 39. Okvir za sliku, 40. Staja, obor, 41. Nedostatak, 43. Neotudiv dio imetka (tur.), 44. Pokloni (kraća množ.), 45. Dva ista suglasnika, 46. Automobilска oznaka za Kotor, 47. Kratica tvornice iz Zagreba, 49. Vrsta filmske tehnike, 50. Uvala, zaton, 52. Kukac sličan pčeli, 54. Kec, prvak, 55. Riječ za tvorbu imperativa, 56. Riječne rive, 58. Mjesto na otoku

RJEŠENJE KRIŽALJKE IZ PROŠLOG BROJA

VODORAVNO: Kokarda, MATI, Prag, Apatie, op, kamarila, petak, opit, tarana, Iran, amulet, meso, k, talari, samit, se, Ka, Atos, da, damast, ton, log, dat, Tena, lava, ar, Ma, aga, staretar, c, Lana, oda, Ar, dani, Parana, atol, sarin, porositi, es, Perica, odan, siže, katanac.

Pašmanu, 60. Upala služnice, 61. Mala sonata, 63. Osobna zamjenica, 64. Vrlo proždrljiva riječna riba, živi u rijekama Južne Amerike, 65. Koji je velikih očiju, 66. Manje ljudsko naselje, 67. Žitelj Ravnih kotara.

OKOMITO: 1. Najstariji udžbenik ljubavne vještine, 2. Crtač početnih i završnih pokreta u ćrtanom filmu, 3. Borac u borbi s bikovima, 4. Dručanje (lat.), 5. Naš otok, 6. Krat. za »ad notam«, 8. Američka kratica za »sve u redu«, 9. Lopov, kradljivac, 10. Pripadnik jednog indijanskog plemena, 11. Početak trake, 12. Njemački filozof, Immanuel, 13. Ime glumice Karić, 14. Kem. znak za titan, 16. Ovog trenutka, 17. Narko-

tik, 19. Naša pjevačica, Ksenija, 21. Glazbena oznaka, 22. Biljka mesnatih listova, 25. Južnoamerička tegleća životinja, 26. Napad, nalet, 28. Sudionik seminar, 31. Kozački vojni poglavica, 33. Popularni naziv za stadion »Crvene zvezde«, 36. Muško ime, 39. Čovjek koji izrađuje rakete, 41. Naš otok, 42. Pogodbeni veznik, 44. Naša planina, 46. Mjera za zlato, 48. Naš otok, 50. Dio kupatila, kada, 51. Vrsta mirodije, 53. Spis, 56. Duševni potres, 57. Druge, ostale, 59. Oznaka za otoke na pomorskim kartama, 60. Velika morska neman, 61. Vrsta začina, 62. Kem. znak za aluminij, 64. Velika talijanska riječka.

J. J.

Drvno industrijski kombinat Đurđenovac

Novootvoreni Salon namještaja u Ulici Borisa Kidriča 54.

- Rustični namještaj od visokokvalitetnog hrastova drveta iz vlastitog programa.
- Veliki izbor namještaja svih renomiranih jugoslavenskih proizvođača.
- Hrastov parket vrhunske kvalitete u različitim dimenzijama
- Hrastove bačve raznih veličina.
- Mogućnost kupnje na kredit, besplatan prijevoz do stana, montaža i savjet arhitekta.
- Za kupnju u devizama poseban popust.
- Stogodišnja tradicija!

»D I K« — ĐURĐENOVAC,
SALON NAMJEŠTAJA,
SIBENIK, BORISA KIDRIČA 54

PROGRAM Radio - Šibenika

SUBOTA, 21. VIII 1982.

14.00 — Najava programa, 14.02 — Hit parada, 14.30 — Dnevnik Radio - Šibenika, 14.45 — EPP, 15.00 — Dnevne novosti Radio-Zagreba, 15.30 — Popodne uz Adelinu 16.00 — Vjesti, 16.02 — Nastavak emisije Podne u Adelinu, 16.55 — Podjetnik i najava programa za slijedeći dan.

NEDJELJA, 22. VIII 1982.

9.00 — Najava programa, 9.02 — Tjedna kronika, 9.15 — Dalmatinske pjesme, 9.30 — Zabavni koktel i reklamne poruke, 10.30 — Čestitke i želje slušalaca. Podjetnik i najava programa za slijedeći dan.

PONEDJELJAK, 23. VIII 1982.

14.00 — Najava programa, 14.02 — Za ljetno raspoloženje, 14.30 — Dnevnik Radio-Šibenika, 14.45 — EPP, 15.00 — Dnevne novosti Radio-Zagreba, 15.30 — Time-out, 16.00 — Vjesti, 16.02 — Nastavak emisije Time-out, 16.55 — Podjetnik i najava programa za slijedeći dan.

UTORAK, 24. VIII 1982.

14.00 — Najava programa, 14.02 — Zabavlja vas... 14.30 — Dnevnik Radio-Šibenika, 14.45 — EPP, 15.00 — Dnevne novosti Radio-Zagreba, 15.30 — Jugoton express, 16.00 — Vjesti, 16.02 — Izbor zabavnih melodija, 16.55 — Podjetnik i najava programa za slijedeći dan.

SRIJEDA, 25. VIII 1982.

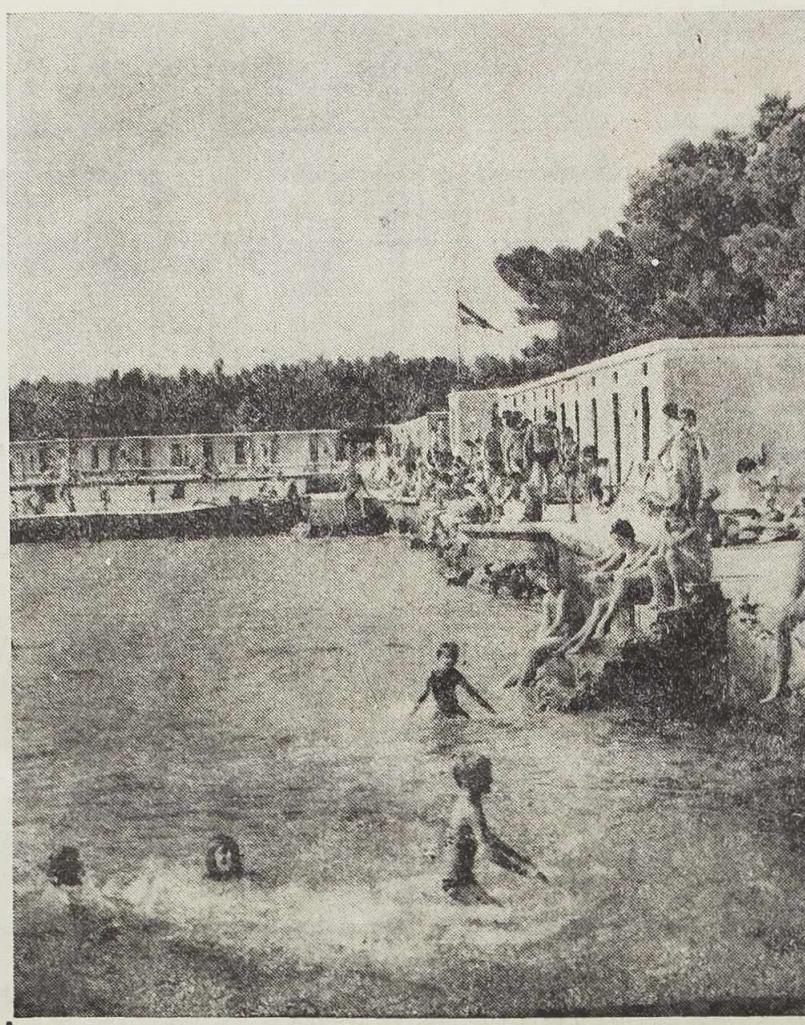
14.00 — Najava programa, 14.02 — U zabavnom tonu, 14.30 — Dnevnik Radio-Šibenika, 14.45 — EPP, 15.00 — Dnevne novosti Radio-Zagreba, 15.30 — Sviraju zabavni orkestri, 16.00 — Vjesti, 16.02 — Predstavljam vam, 16.55 — Podjetnik i najava programa za slijedeći dan.

CETVRTAK, 26. VIII 1982.

14.00 — Najava programa, 14.02 — Dalmacija u pjesmi, 14.30 — Dnevnik Radio-Šibenika, 14.45 — EPP, 15.00 — Dnevne novosti Radio-Zagreba, 15.30 — O svemu četvrtkom, 16.00 — Vjesti, 16.02 — Nastavak emisije O svemu četvrtkom, 16.55 — Podjetnik i najava programa za slijedeći dan.

PETAK, 27. VIII 1982.

14.00 — Najava programa, 14.02 — Pjesmom po svijetu, 14.30 — Dnevnik Radio-Šibenika, 14.45 — EPP, 15.00 — Dnevne novosti Radio-Zagreba, 15.30 — Napokon petak, 16.00 — Vjesti, 16.02 — Nastavak emisije Napokon petak, 16.55 — Podjetnik i najava programa za slijedeći dan.

Jadrija naše mladosti

Može li Jadrija vratiti onaj čar dragog sastajališta i kupališta naše mladosti? Da li je ta zeleno-modra oaza mira i odmora zauvijek narušena s više od 400 vikendica i nebrigom? Može li društvo prijatelja Jadrije nadoknadići ono, o čemu smo svi spontano brinuli godinama?

Ta pitanja čula su se, ili, ipak, osjetila: »u zraku« na redovnoj godišnjoj skupštini tog društva. Produceni nogostup i plaža prema Srimi, intenzivirani radovi na lučici i parkiralištu, to je ono čime se mogu pohvaliti članovi Društva prijatelja Jadrije. No, entuzijazam ima granica. Ljudskih, fizičkih i — financijskih. Jedinstvena briga o dragoj (i važnoj) Jadriji ne može se (i ne smije) voditi na amaterskoj osnovi. Jedino gradsko kupalište mora imati i jedinstvenu, organiziranu brigu, u koju valja uklopiti interese »Rivijere«, »Vodovoda«, »Elektre«, »Čistoće« i svih, koji su prisutni na Jadriji. Ili će, pak, odavno usvojeni provedbeni plan Jadrije ostati tek »mrtvo slovo« na papiru? (im)

Lokalne pruge

ZLARIN: radnim danom u 5.30, 9.00, 13.00, 14.45, 19.00 nedjeljom i praznikom u 9.00, 19.00.

P. SEPURINA: radnim danom u 5.30, 9.00, 12.50, 14.45, 19.00 nedjeljom i praznikom u 9.00 i 19.00.

P. LUKA: radnim danom u 5.30, 9.00, 12.50, 14.45, 19.00 nedjeljom i praznikom u 9.00 i 19.00.

VODICE: radnim danom u 9.00, 12.50, 14.45, 19.00 nedjeljom i praznikom u 9.00 i 19.00.

KAPRIJE — ZIRJE: u 13.00, petkom u 14.45, nedjeljom i praznikom u 8.30, 19.40.

OBONJAN: u 5.30, 13.00, petkom u 14.45, nedjeljom i praznikom u 8.30, 19.40.

SIBENIK — VODICE — CISTA: u 5.45, 10.00, 12.00, 14.30, 17.45.

SIBENIK — VODICE — VUKSIC: u 14.30.

SIBENIK — SAPIN DOLAC: u 15.00, 19.15.

SIBENIK — RASLINA: u 6.40, 7.30,

9.00, 10.00, 12.00, 12.30, 13.00, 14.30,

17.30, 18.45, 20.30.

SIBENIK — SOLARIS — ZABLA:

CE: u 6.00, 7.00, 9.00, 11.00, 13.15,

15.30, 17.30, 19.15, 20.45.

SIBENIK — SRIMA — VODICE: u 7.10, 8.45, 9.15, 9.45, 10.45, 11.45,

12.45, 13.45, 15.45, 17.45.

SIBENIK — BRODARICA: u 6.30,

7.45, 8.45, 9.45, 10.45, 11.45, 12.45,

13.15, 16.45.

SIBENIK — DUBRAVA — BIRANJ: u 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00,

13.00, 14.40, 18.30, 20.00.

AVIONI

ZA SPLIT I DUBROVNIK: subotom u 4.20 sati

SPLIT — ZAGREB: svakog dana u 7.35, 12.00 i 17.30 sati.

SPLIT — BEOGRAD: ponedjeljkom u 8.25 i 16.05 sati, utorkom u 8.30,

16.05 sati, srijedom u 8.25, i 16.05,

četvrtkom u 8.05, 16.05, i 19.25, pet-

kom u 7.30, 16.05, 17.30, subotom u 6.50 i nedjeljom u 7.10 sati.

ZADAR — ZAGREB: svakog dana u 7.45, a srijedom u 17.25 sati.

ZADAR — BEOGRAD: ponedjeljkom u 6.40 i 20.25 sati, utorkom u 12.00,

srijedom u 6.40 i 21.00, četvrtkom u 6.00, petkom u 6.40 i 20.25 (od 15.

VI), subotom u 6.40 i nedjeljom u 20.25 sati.

BRODOVI

Brza pruga

ZA RIJEKU: ponedjeljkom u 21.50 sati

ZA SPLIT I DUBROVNIK: subo-

tom u 4.20 sati.

Rješenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fiziku kulturu SRH broj 3029/1-1978, »Šibenski list« oslobođen je osnovnog poreza na promet.

KROZ Šibenik

KINEMATOGRAFI

SIBENIK: američki film »Što se događa kad odrastu dječaci« (do 22. VIII) i njemački film »Grčke smokvice« (od 23. do 25. VIII)

TESLA: hongkongški film »B. Lee, mi ti se divimo« (do 23. VIII)

talijanski film »Posudi mi ženu« (od 24. do 28. VII)

LETNO KINO (Trg S. Matavulja): japanski film »Maskirani vozač« (do 25. VIII)

DEŽURNA LJEKARNA

Centralna, Ulica B. Kidriča bb (do 27. VIII)

IZ MATIČNOG UREDA

Rođeni

Dobili kćerku:

Marko i Memica Pirija, Miroslav i Branka Rudan, Srećko i Marijanka Vodopija, Mate i Dara Sladić, Slavko i Jovanka Gulin, Sime i Dragica Sladić, Ivan i Jagoda Mrdeža, Martin i Ljubica Vučak, Milan i Ivanka Bulat, Dragan i Davorka Zurunić, Niko i Bošiljka Laća, Jere i Senka Bakmaz, Željko i Ljiljana Aras, Žarko i Ana Butulija.

Dobili sina:

Neven i Branka Skočić, Anteško i Marija Čobanov, Petar i Anka Vukšić, Goran i Divna Andrić, Aleksandar i Olga Bojović, Zoran i Tonka Mikulandra, Nikola i Ljubica Dujić, Drago i Nada Milović, Marko i Silvana Pilić, Valter i Đurđica Raste, Tomislav i Verica Ivas.

Vjenčani

Nada Milinčić i Srbo Lalić,

Umrla

Joso Mikulandra (57), Mirkino-Mario Mrkota (72), Mira Bareša (63), Radoslav Lapov (62), Joso Copić (46), Rafaela Jelović (85), Ivan Čeko (89).

MALI OGLASNIK

STUDENT elektrotehnike prima jednog studenta u jednosoban komforan stan u Zagrebu. Pismene ponude dostaviti u propagandnu službu.

(272)

000

PRODAJEM česticu zemlje pogodnu za gradnju kuće 2000 četvornih metara (može i 1000 četvornih metara), u Dubravi (preko puta Gojanovića). Nazvati na tel. 26-258.

(271)

000

KUĆA, etažno vlasništvo 120 četvornih metara i 90 četvornih metara poslovnog prostora, s telefonom i centralnim grijanjem prodaje se u predjelu Rokić draga. Mogućnost zamjene za Zagreb. Ozbiljni kupci neka se javi na telefon 26-500.

(252)

000

PRODAJEM brodski motor »Volvo« benzina 14 KS, malo upotrebljavan, kompletan sa opremom. Javiti se na telefon 23-612.

(237)

000

PRODAJEM »Zastavu« 101 confor, proizvodnja 1980. god.

sa prednjem 14000 km, sa stereokazetofonom. Javiti se na telefon 22-436 od 16-17 sati.

(253)

000

PRODAJEM dvosoban stan sa terasom u Ulici 12. kolovoza 1941/II (Kalelarg), odmah useljiv. Informacije na telefon 26-874.

(270)